

372.000

๑ ๕๕๖๖

๖๖๖

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาล เอกชน ที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ
ใน เขตกรุงเทพมหานคร

ปริญาณิพนธ์

ของ

วารุณี อัครวาทิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177902

Handwritten text at the top of the page, possibly a header or title, which is mostly illegible due to fading.

Handwritten signature or name on the left side of the page.

Handwritten signature or name on the right side of the page, including a large flourish at the bottom.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเอาใจใส่ และให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร วรุตบางกูร ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้แนวคิด คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขปรับปรุงให้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล หวังพานิช ผู้เป็นกรรมการควบคุมที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขบทพร้อม และรองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ ที่ได้ให้ข้อเสนอนะต่าง ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาล เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ได้หมด

ความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ผู้ให้กำลังใจในการทำวิจัยทุกท่าน และผู้ประสงค์จะศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล ต่อไป

วารุณี อัครวโณคิน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	2
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	ธรรมชาติของเด็กก่อนวัยเรียน.....	7
	พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กก่อนวัยเรียน.....	8
	การส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก.....	12
	องค์ประกอบในการเสริมสร้างสติปัญญาให้แก่เด็ก.....	17
	การจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน.....	18
	จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน.....	19
	ประวัติของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล.....	19
	การอนุบาลในประเทศไทย.....	20
	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน.....	22
	การพิจารณาเลือกสถานศึกษาระดับก่อนวัยเรียน.....	23
	การจัดหลักสูตรในระดับอนุบาล.....	24
	วิธีการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลการเรียนรู้.....	25

บทที่	หน้า
การจัดห้องเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน.....	26
การแบ่งกลุ่มนักเรียน.....	27
หลักสูตรและกิจกรรมประจำวัน.....	27
การจัดครุภัณฑ์ เครื่องใช้ เครื่องเล่นในการเรียน.....	29
คุณลักษณะและหน้าที่ของครูอนุบาล.....	30
ลักษณะครูอนุบาล.....	31
หน้าที่ของครูอนุบาล.....	32
บทบาทของครูอนุบาล.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3 วิธีการดำเนินการศึกษาและค้นคว้า.....	40
กลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	41
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	44
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
เหตุผลในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของผู้ปกครองนักเรียน.....	45
ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดการเรียนการสอนของ	
โรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ.....	47

ความพึงพอใจของผู้ปกครองในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและ พัฒนาการของเด็ก.....	50
ข้อเสนอแนะ เพื่อให้โรงเรียนปรับปรุง และ เพื่อให้โรงเรียนอนุบาลนำไปปฏิบัติ.....	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	55
กลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	57
การอภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	74

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ความถี่และร้อยละ เหตุผลในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของผู้ปกครอง.....	45
2	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความพึงพอใจ ต่อการจัด การเรียนการสอน ตามทัศนะของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งวิชาการ.....	48
3	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรม และพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน.....	50
4	คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ในผลการสอนที่มีต่อพัฒนาการของเด็ก.....	51
5	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนปฏิบัติ หรือปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา ภายในโรงเรียน หลังจากที่ยุทธหลานเข้าศึกษา ในโรงเรียนแล้ว.....	53

ภูมิหลัง

การฝึกอบรม เด็กตั้งแต่วัยเยาว์ เป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กในระดับสูงขึ้นไป ทั้งนี้เพราะชีวิตเด็กในช่วงต้นคือตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุประมาณ 6 ปี เป็นระยะที่เด็กจะมีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ดังนั้นประสบการณ์ในช่วงแรกของชีวิตจึงมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความพร้อมสำหรับการพัฒนาในช่วงต่อไป ฟรอยด์ (Freud.1949 : 26-29) เชื่อว่าพฤติกรรมของเด็กที่ปรากฏในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตจะมีความสำคัญต่อการปรับตัวและบุคลิกภาพของเด็กในวัยต่อมา ส่วน เฮิร์ลลอค(Hurlock.1959 : 115) ก็ย้ำว่า วัยนี้เป็นวัยสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นระยะสร้างพื้นฐานของจิตใจในวัยผู้ใหญ่ต่อไป บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่แม้ว่าจะมีความแตกต่างไปจากวัยเด็ก แต่ก็ เป็นความแตกต่างที่ก่อเกิดมาจากพื้นฐานในวัยเด็ก สปรินทอลล์ (Sprinthall.1974 : 66) ถึงกับยืนยันว่าช่วง 5 ปีแรกของมนุษย์ เป็นระยะที่สำคัญที่สุดในการวางรากฐานบุคลิกภาพของคน

แนวความคิดดังกล่าวสนับสนุนและ เน้นให้เห็นความสำคัญของการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จากการจัดสัมมนาในระดับชาติ เกี่ยวกับปัญหา และทิศทางของการจัดการศึกษาระดับนี้ที่จัดขึ้นในยุโรป หลายครั้งได้มีรายงานสรุปว่า การศึกษาระดับปฐมวัยควรเป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งสำหรับเด็กทุกคนควรจัดประสบการณ์ที่มีความหมายกระตุ้นสติปัญญา และบุคลิกภาพให้แก่เด็กทุกคนในช่วงต้นของชีวิตไม่ว่าเด็กจะมีสภาพสังคมและพื้นฐานเช่นใดมาก่อน (WCTOP.1970 : 10) สำหรับประเทศไทยนักการศึกษาหลายท่านได้ เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างมาก เช่นเดียวกับ เอกวิทย์ ๗ กลาง (เอกวิทย์ ๗ กลาง 2520 : อัดสำเนา) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่าการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้องตามหลักวิชาเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าทำได้สำเร็จจะเป็น เครื่องหมายประกันพื้นฐานที่ดีในการจัดการศึกษาในช่วงต่อมา ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2518. : 8) สนับสนุนการ

ศึกษาในระดับนี้ว่า "การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการพัฒนาการ และกระบวนการเรียนต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานการศึกษา ตลอดชีวิตของเด็ก เป็นระยะต้นของชีวิตที่มีความสำคัญ"

รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับนี้เช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากนโยบายที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งระบุไว้ว่า "รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย และได้กำหนดเป็นแนวนโยบายของรัฐในแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 ที่จะสนับสนุนให้มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กในวัยนี้ เพื่อเตรียมให้เด็กพร้อมทุกด้าน และเหมาะสมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อไป" แนวนโยบายดังกล่าวนี้ได้รับการยึดถือเป็นแนวนโยบายสืบเนื่องมาตลอดในช่วงแผนพัฒนาต่อ ๆ มา อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติรัฐบาลได้มีนโยบายสนับสนุนให้เอกชนได้มีบทบาทในการจัดการศึกษาระดับนี้ด้วย ดังจะเห็นได้จากแนวนโยบายซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตอนหนึ่งที่ว่า "เนื่องจากภารกิจด้านการศึกษาภาคบังคับยังกระทำไม่ได้ครบถ้วน รัฐจึงสนับสนุนให้ท้องถิ่นและเอกชนจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มากที่สุด โดยรัฐจะจัดเป็นตัวอย่างส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งเพื่อการค้นคว้าวิจัย" (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 7)

✓ ในปัจจุบันโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีอยู่จำนวน 488 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนอนุบาลทั้งสิ้นประมาณ 132,540 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2529 : ไม่มีเลขหน้า) ตัวเลขดังกล่าวนี้ทำให้มองเห็นได้ว่า เอกชนในกรุงเทพมหานคร เข้ามามีบทบาทรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับนี้ ประกอบกับการจัดโรงเรียนอนุบาลมีข้อได้เปรียบในด้านกำไรค่อนข้างสูง จึงเป็นสิ่งดึงดูดให้เอกชนสนใจลงทุนมากขึ้น นอกจากนี้ผู้ประกอบการสมัยใหม่ก็ได้ให้ความสำคัญและเล็งเห็นความจำเป็นของการศึกษาระดับอนุบาลเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก โรงเรียนอนุบาลจึงเพิ่มปริมาณและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โรงเรียนอนุบาลเอกชนเหล่านี้มีกจะดำเนินการสอนโดยมุ่งเน้นด้านวิชาการมากกว่าการเตรียมความพร้อมแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งที่หลักสูตรระดับอนุบาลได้ระบุว่าการเรียนการสอนในระดับนี้ควรจะเน้นในเรื่องของการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อม ปลูกฝังลักษณะนิสัย จรรยาบรรณ การพัฒนาทางร่างกายจิตใจของเด็กและโภชนาการ (คณะครุศาสตร์ 2521 : 8)

จากสถิติ การรับ เด็ก เข้า เรียนของโรงเรียนอนุบาลในแต่ละปีจะ เห็นได้ชัดว่าโรงเรียนอนุบาลมุ่งวิชาการมีจำนวน เด็ก เข้า เรียนเป็นจำนวนมาก มีการขยายตัวและขยายชั้น เรียนอยู่ตลอดเวลา หลายโรงเรียนผู้ปกครองจะต้องแจ้งความประสงค์ให้โรงเรียนทราบล่วงหน้า มีการจองที่เรียนไว้ล่วงหน้าหลาย ๆ ปี บางแห่งมีการ เสนอให้ เงินช่วยเหลือจำนวนมากแก่โรงเรียนก่อน เข้าเรียนด้วย ทำให้โรงเรียนอนุบาลอื่น ๆ จับตามอง และมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองมากขึ้น จึงทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง ดังจะ เห็นจากบทความทางวิชาการ และการแลกเปลี่ยนทัศนะในการสัมมนา ระหว่างนักการศึกษา และผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียน การสอนในโรงเรียนอนุบาลว่า การศึกษาในระดับนี้ควร เตรียมความพร้อมทางการ เรียนแต่เพียงอย่างเดียว หรือมุ่งการเรียนรู้อันวิชาการเบื้องต้น เป็นสำคัญด้วย เพื่อ เป็นการนำไปสู่คำตอบว่า เด็ก เรียนได้หรือไม่ และสามารถพัฒนาความงอกงามทุกด้านให้ เป็นผลดีต่อไปหรือไม่ และผลออกมาน่าพอใจหรือไม่ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า เพราะ เหตุใดผู้ปกครองจึงนิยมส่ง เด็กมาศึกษาในโรงเรียนอนุบาลที่มุ่ง เน้นวิชาการ การจัดการเรียนการสอนอย่างใด และการสอนลักษณะนี้ส่งเสริมความ เจริญงอกงามของ เด็ก เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ เพียงใดคำตอบที่ได้ หรือผลจากการวิจัยก็อาจนำไปสู่จัดแนวคิดใหม่ ๆ ของการจัดอนุบาลศึกษา ให้สามารถอำนวยความสะดวกการศึกษาในชั้นประถมศึกษาต่อไป และให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะของเด็ก และหลักการใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กด้วย ✓

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษา เหตุผลของผู้ปกครองในการ เลือกรโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาโดย เน้นวิชาการ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนอนุบาลที่มุ่ง เน้นวิชาการ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรม และพัฒนาการ ของเด็ก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษามีการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในการใช้ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายเพื่อการจัดการนุบาลศึกษาและให้การสนับสนุน และมีเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาล ส่วนผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยจะนำไปสู่การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการอนุบาลศึกษาอย่างกว้างขวางลึกซึ้งต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาล เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการโดยการวิจัยครั้งนี้จะไม่คำนึงถึงเพศ อายุ ฐานะทางสังคม ระดับการศึกษาและตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประชากร

2. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังเรียนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล เอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการในการศึกษา 2530 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 220 โรงเรียน โดยมีผู้ปกครองของนักเรียน 29,876 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับ

- 3.1 เหตุผลในการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้เด็ก
- 3.2 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งเน้นวิชาการ
- 3.3 ความพึงพอใจในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก

ค่านิยมศัพท์ เฉพาะ

1. โรงเรียนอนุบาลเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการดำเนินการโดยเอกชน เปิดรับนักเรียนระดับก่อนวัยเรียน คือ ช่วงอายุระหว่าง 3-6 ปี ที่เปิดสอนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. การจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ หมายถึง การจัดการศึกษาอนุบาล โดยเพิ่มเนื้อหา ความรู้ และทักษะในการเรียน อ่าน เขียน คำศัพท์ และประโยคในภาษาไทย และถึงกฤต การอ่าน เขียน และนับจำนวน การบวกลบเลข เบื้องต้น รวมทั้งการสอนวิชาธรรมชาติดึกษา และความรู้อื่นตัวอื่น ๆ ด้วยการสอนลักษณะที่เน้นการอ่านออกเขียนได้ การท่องจำ คิดเลข เบื้องต้น เน้นโดยลด เวลาการพักผ่อน หรือกิจกรรมบางประเภทของเด็กลง
3. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการที่ทางโรงเรียนได้นำไปปฏิบัติหรือให้การ ศึกษาแก่นักเรียนอนุบาล ในวิจัยนี้จะ เกี่ยวข้องกับการจัด เนื้อหาวิชา การจัดครูผู้สอน การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศชั้นเรียน การจัดกลุ่มนักเรียน การให้การบ้าน และ กิจกรรมพิเศษ การควบคุมดูแลการรายงานพัฒนาการของเด็ก และการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
4. ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ หรือไม่พอใจ ในวิธีการจัด หรือดำเนินการเรียนการสอนของโรงเรียน
5. ความพึงพอใจในพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก หมายถึง ความรู้สึกของผู้ปกครอง ที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก อันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียน ในโรงเรียนอนุบาล ซึ่งแสดงออกในลักษณะพอใจหรือไม่พอใจต่อพฤติกรรม ความเจริญงอกงามของเด็กทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย
6. การเตรียมความพร้อม หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้เด็กอนุบาล สามารถใช้ ประสาทสัมผัสกล้ามเนื้อ และร่างกายได้คล่องแคล่ว ถูกสุขลักษณะ มีสุนทรีย์ในการกิน การเล่น การพักผ่อน ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน และกว้างขวางขึ้น กล่อมเกล่าพฤติกรรมให้เป็นผู้มีมารยาท

งดงาม มีระเบียบวินัย สามารถอยู่ร่วมกับกลุ่มสังคมได้อย่างเป็นสุข และกระตุ้นสติปัญญาและ
อารมณ์ให้มีความกระหายใคร่เรียนรู้ ช่างสังเกต กล้าแสดงออก ซาบซึ้งในศิลปะ และดนตรี และ
เป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามวุฒิภาวะ

7. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดู อนุเคราะห์ และอบรมสั่งสอนแก่เด็กอย่างใกล้ชิด
ชิดที่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองอาจจะ เป็น บิดา มารดา ญาติ หรือผู้ที่บิดามารดาไว้วางใจ และฝากบุตร
ติดตามอยู่ด้วย ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2530

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัฒนาการของเด็กมีมาตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ จนกระทั่งถือกำเนิด และเริ่มเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ พัฒนาการของเด็กจะเป็นไปอย่างมีขั้นตอน แต่ละช่วงอายุของการเจริญเติบโตนั้นมีความหมายและมีความสำคัญยิ่งแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานที่จะกำหนดชีวิตในอนาคตของบุคคลผู้นั้น การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตในภายภาคหน้า ขึ้นอยู่กับการวางรากฐานขั้นต้นให้แก่เด็ก นักจิตวิทยาหลายท่านได้คำนึงถึงความสำคัญของเด็กตั้งแต่แรกเกิด จนเติบโตถึงวัยก่อนเข้าเรียน ซึ่งมักจะแบ่งระยะเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ในระยะนี้การดูแลเด็กจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า เด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัวมาแต่เกิด ดังนั้นอัตราการเจริญเติบโตของเด็กแต่ละคนจะไม่เท่ากัน เด็กที่อยู่ในวัยระหว่าง 0-2 ปี จะมีการเจริญพัฒนาอย่างรวดเร็วจากการเป็นทารกเติบโตขึ้นมายอมรับในสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งการเจริญเติบโตทางสมองเช่นกัน เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัย 2-4 ปี จะมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ด้าน ที่เจริญมากคือด้านภาษา จากเด็กที่พูดภาษาตนเอง หรือยังพูดได้น้อยก็สามารถพูดได้เป็นประโยค และใช้ภาษาเป็นการสื่อความหมายชัดเจนขึ้น เนื่องจากเด็กวัยนี้การเจริญทางกล้ามเนื้อดีขึ้นและแข็งแรงขึ้น เมื่อเด็กพ้นอายุวัย 4 ปี ย่างเข้าขวบปีที่ 5 เด็กจะเข้าสู่ตอนปลายระยะต้น และเตรียมพร้อมที่จะจากบ้านไปสู่โรงเรียน อันเป็นวัยของการตระเตรียมตนที่จะเข้าสู่บทเรียน และกฎข้อบังคับของสังคมที่จริงจัง เด็กจะเตรียมพร้อมสำหรับการช่วยตนเอง การยอมรับบุคคลอื่นนอกเหนือไปจากคนในครอบครัวตน การปรับตัวกับข้อกีดกันและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ การอยู่รวมหมู่รวมพวก ดังนั้น เด็กในวัยนี้จะเป็นวัยที่เริ่มตระเตรียมตัวให้พร้อมที่จะไปสู่มหาวิทยาลัยและโรงเรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526 : 13-22)

พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กก่อนวัยเรียน

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั่วไปต่างยอมรับว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต และเริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวสนใจอยากรู้อยากเห็นมีการเลียนแบบผู้ใหญ่ และสิ่งที่เด็กสนใจ การเรียนรู้เหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อชีวิตในอนาคตของเด็กเป็นอย่างมาก เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่มีอัตราการงอกงาม และพัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ระยะก่อนเข้าเรียนระหว่างอายุ 2-5 ขวบ เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด พัฒนาการสำคัญช่วงนี้ได้แก่ ขบวนการเจริญเติบโตทางร่างกาย สติปัญญาอันได้แก่การเรียนรู้และรับรู้ ทางด้านอารมณ์ และสังคมก็ได้แก่ความคิดและการมีเหตุผล ตลอดจนพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในอันที่จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ และการเข้าใจตน พัฒนาการของเด็กในช่วงปฐมวัยหรือก่อนวัยเรียนนี้จึงมีบทบาท และมีความสำคัญต่อตัวเด็กมากที่สุด ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 27-29) ได้กล่าวถึงพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กก่อนวัยเรียนไว้ว่า

พัฒนาการด้านร่างกาย ในวัยก่อนวัยเรียน เริ่มตั้งแต่อายุ 3 ขวบ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงค่อยเป็นค่อยไป กล้ามเนื้อแข็งแรงขึ้น ทบอทำกิจกรรมที่ต้องออกกำลังด้วยกล้ามเนื้อ ระยะนี้เด็กมีการเติบโตทางระบบกล้ามเนื้อ และระบบประสาทมากขึ้น เมื่ออายุ 4 ขวบจะมีการทรงตัวที่ดีกว่าเดิม สามารถเดินบนกระดานแผ่นเดียวได้ สามารถใส่กระดุม ถอดกระดุม และผูกเชือกทรงเท้าได้โดยง่าย เขี่ยวงกลมได้ และสามารถเขียนเครื่องหมายกากบาทได้ดี แสดงถึงการทำงานประสานกันระหว่างตากับกล้ามเนื้อนั้นดีขึ้น อายุ 5 ขวบ จะสามารถคุมการทำกิจกรรมของร่างกายได้ดีขึ้นมาก สามารถทรงตัวได้ดี มีกล้ามเนื้อและตาทำงานประสานกันได้ดีแต่ยังไม่ละเอียด มีความแข็งแรงและมีพลังมาก ครั้นเมื่ออายุ 6 ขวบ จะ เป็นวัยที่มีพลังสูง มีความรู้สึกที่จะเล่นโลดโผน การเคลื่อนไหวกระฉับกระเฉงว่องไว อยู่นิ่ง ๆ ไม่ได้ ทบอในป่ายกระโดด ฯลฯ เด็กวัย 3-6 ขวบ หรือวัยก่อนเข้าเรียนนี้ เป็นวัยที่มีทักษะทางกล้ามเนื้อ และการเคลื่อนไหวร่างกายมาก ส่วนสูงและน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมอันเหมาะสม เช่น อาหาร

การพักผ่อน การออกกำลังกาย การเล่น เป็นต้น เด็กในวัยนี้ชอบการเคลื่อนไหว มีความคล่องตัววิ่งไต่ระดับกระเจิงต่อการเดิน วิ่ง มีความพอใจ และสนุกสนานกับการได้เล่น หรือลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เด็กสามารถรับประทานอาหาร อาบน้ำ ล้างหน้า ทวีนม แปรงฟันได้เอง การเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการในด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย และฝึกทักษะการใช้มือจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กวัยนี้มาก

พัฒนาการด้านสติปัญญา นักจิตวิทยาพัฒนาการหลายคนได้ศึกษาเกี่ยวกับสติปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะ เพียเจท์ (Piaget) ได้ศึกษาถึงความคิดความเข้าใจของเด็กแรกเกิดจนถึงระยะวัยรุ่น เขามีความเชื่อว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเกิดขึ้นเป็นขั้นตอน เมื่อถึงระดับวุฒิภาวะนั้นและมีความต่อเนื่องกัน และพัฒนาการจะเป็นไปตามลำดับขั้น จะข้ามขั้นไม่ได้ เพียเจท์ ได้แบ่งขั้นต่าง ๆ ของพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ออกเป็น 4 ขั้นตอนตามระดับอายุคือ

1. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage) ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 ขวบ เป็นขั้นที่เด็กรู้จักการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เช่น ปาก หู ตา
2. ขั้นความคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ (Preoperational Stage) อยู่ในช่วงอายุ 2-6 ปี เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูด และเข้าใจเครื่องหมายท่าทางที่สื่อความหมาย เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังคงอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถคิดหาเหตุผล และยกเหตุผลขึ้นอ้างอิงได้
3. ขั้นปฏิบัติการความคิดแบบรูปธรรม (Concrete Operation) อยู่ในช่วงอายุ 7-11 ปี ในช่วงอายุดังกล่าวเด็กสามารถให้เหตุผลกับสิ่งที่แลเห็นได้ เช่น การจัดแบ่งกลุ่ม แบ่งพวกมองความสัมพันธ์ของสิ่งของสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น
4. ขั้นปฏิบัติการคิดแบบนามธรรม (Formal Operational Stage) อยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปี เป็นช่วงที่เด็กรู้จักคิดหาเหตุผล และเรียนรู้เกี่ยวกับนามธรรมได้ดีขึ้น สามารถตั้งสมมุติฐานและแก้ปัญหาได้ เป็นขั้นที่เกิดโครงสร้างทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์

บรูเนอร์ (Bruner) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางการรู้ การคิดและมีส่วนที่คล้ายคลึงกับ ทฤษฎีของ เพียเจต์ บรูเนอร์ เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติ ปัญญา เด็กก่อนวัยเรียนจะเป็นวัยที่สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ได้ และเรียกชื่อได้อย่างถูกต้องมีพัฒนา การความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว สามารถคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อม ได้มากขึ้น มีความเข้าใจเกี่ยวกับเวลา ตัวเลข สามารถจัดกลุ่มสิ่งของ จำแนกความเหมือน ความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษานั้น จะเห็นว่าเด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการ ทางภาษาอย่างรวดเร็ว ซึ่งออกมาในรูปของการคุย การเล่านิทาน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยว ข้องกับภาษา เด็กจะใช้ภาษาแทนความคิดของตนเอง และใช้ในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น พัฒนาการทางภาษาด้านถ้อยคำและความซับซ้อนของประโยคของเด็กปฐมวัยจะสูงขึ้นตามอายุ เด็กผู้หญิง จะสูงขึ้นตามอายุ เด็กผู้หญิงจะมีการพัฒนาทางภาษาดีกว่าเด็กผู้ชาย

พัฒนาการด้านอารมณ์ อารี รังสินันท์(อารี รังสินันท์ 2524 : 97-101) ได้กล่าว ถึงพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียนไว้ว่า เด็กจะแสดงอารมณ์หลายอย่างให้เห็นได้ชัดเจน อารมณ์โกรธ เด็กวัยนี้มีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผยและอิสระ เมื่ออายุมากขึ้นพฤติกรรม ที่แสดงออกมาก็จะมีความรุนแรงลดน้อยลง กีเซล (Gesell) พบว่าเด็กอายุ 5 ขวบนั้นจะมีการ แสดงออกซึ่งอารมณ์ด้วยการรุกรานน้อยลง เด็กวัยนี้เมื่อเล่นรวมเป็นหมู่ ถ้ารู้สึกไม่พอใจ หรือ โกรธเพื่อน เด็กจะแยกตัวออกจากเพื่อนทันที เมื่ออารมณ์ดีจะยิ้มแสดงความภูมิใจออกมาอย่างเห็น ได้ชัด

อารมณ์กลัว เด็กวัย 3-5 ขวบ จะกลัวสัตว์ต่าง ๆ กลัวการทอดทิ้งอยู่ตามลำพัง กลัว ความผิดและการจากไปของผู้เป็นที่รัก เช่น บิดามารดา พี่เลี้ยง นอกจากนั้นรู้สึกกลัวเพราะ จินตนาการเกี่ยวกับอันตรายที่อยู่ในความมืด อารมณ์กลัวของเด็กอาจเกิดขึ้นจากประสบการณ์ใน ชีวิต เช่น เด็กที่ได้รับความเจ็บปวดจากการที่หมอดถอนฟันให้ ทุกครั้งที่เห็น เล็กคลุมสีขาว เด็กจะ เกิดอารมณ์กลัวขึ้นมาได้ทันที

อารมณ์รัก เด็กวัย 3-5 ขวบจะผ่านพ้นระยะที่คิดถึงแต่ตัวเอง มีการเรียนรู้ที่จะช่วยตัว เองในสิ่งที่ต้องการ เรียนรู้ที่จะทำสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้ผู้อื่น อารมณ์รักเป็นอารมณ์แห่งความสุข

จะเกิดขึ้น เมื่อ เด็กได้รับความรัก และความเอาใจใส่จากพ่อแม่ เด็กจะแสดงความรักต่อวัตถุบุคคล หรือสิ่งของอย่างเปิดเผย เด็กจะแสดงความรักต่อ พ่อ แม่ พี่ ๆ น้อง ๆ ขณะเดียวกันก็ต้องการความรักจากพ่อแม่

อารมณ์อิจฉาริษยา เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อ เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองดีกว่าผู้อื่น อารมณ์อิจฉาของเด็กส่วนใหญ่ เริ่มจากประสบการณ์ในครอบครัว เป็นสำคัญ บิดามารดา ที่ขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก มักจะเข้าไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น พ่อแม่มักไม่แสดงความสนใจเท่าที่ควร ทำให้เด็กเกิดความว่าเหว่ ขาดที่พึ่ง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเวลาที่เด็กเกิดอารมณ์อิจฉา จะมีลักษณะ เช่นเดียวกับอารมณ์โกรธแต่ค่อนข้างก้าวร้าวกว่า ดังนั้น พ่อแม่ควรให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ลูกทุกคนโดยเท่าเทียมกัน เพื่อป้องกันมิให้ เด็ก เกิดความเหลื่อมล้ำอันเป็นสาเหตุให้เกิดความอิจฉาขึ้น

อารมณ์อยากรู้ อยากเห็น วัยนี้ เด็กจะ เริ่มรู้จักการใช้ เหตุผลมีความ เป็นตัวของตัวเองและมีความสงสัยสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน เด็กจะชอบซักถามอยู่บ่อย ๆ ชอบสำรวจ มีคำถามอยู่บ่อย ๆ อยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่สัมผัสกัน เป็นสิ่งกระตุ้นให้ เด็กมาตัว เข้าไปผูกพันกับกิจกรรม ดังนั้น การที่ผู้ปกครองตอบคำถามของเด็กโดยไม่ถือ เป็น เรื่องราวคาถา หรือลวงโทษเด็ก จะ เป็นการช่วยให้การใช้เหตุผลของเด็กพัฒนาได้เร็วและช่วยให้ เด็ก เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ดีขึ้น อันเป็นการสนับสนุนให้ เด็ก เกิดความอยากรู้ อยากเห็น เพิ่มขึ้นทำให้ เป็นพื้นฐานนำไปสู่การ เรียนรู้ที่ดำเนินต่อไป

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กในวัยก่อน เข้า เรียนนี้มักจะคิดถึงตัวเองเป็นสำคัญ ไม่อดทน ขาดเหตุผล โกรธก็ร้องไห้ ตีใจก็หัวเราะ ถูกขัดก็ไม่พอใจ เด็กในระยะนี้ต้องการกำลังใจ และการยกย่องชมเชยอยู่เป็นประจำ

พัฒนาการทางสังคม เด็กวัยก่อน เข้า เรียน เป็นวัยของการ เริ่มออกสู่สังคมภายนอก

เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว การปฏิสัมพันธ์นี้จะทำให้ เด็ก เรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ เพื่อให้ได้อยู่ร่วมในสังคมนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม เด็กวัยนี้เรียนรู้ และ เข้าใจภาษาพูดได้ดีขึ้นมาก บิดามารดาผู้ปกครองควร จะ เริ่มอบรมสั่งสอน เพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม ศิลธรรมแก่เด็กทีละน้อย ๆ โดยเริ่มจากสิ่งง่าย ๆ เช่น การเคารพกราบไหว้

การมีเมตตา สงสารผู้อื่นที่ตกทุกข์ได้ยาก การช่วยเหลือคนอื่น จะเห็นได้ว่าพัฒนาการทางสังคมนี้ เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ทั้งสิ้น ซึ่งได้แก่การอบรมสั่งสอน (ศรีเรือน แก้วกังวาล 2518 : 25)

เพียเจท์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524:30 อ้างอิงมาจาก Piaget.n.d.) กล่าวว่า เด็กอายุ 3-5 ขวบ มีการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมจากเพื่อนเล่น เพื่อนบ้านวัยใกล้เคียงวัยไล่ เลี่ยกัน วัยนี้ยังไม่เข้าถึงความถูกต้อง และความคิด คำว่าดีหรือไม่ดีนั้นก็ยังไม่เข้าใจลึกซึ้ง เพียเจท์ แบ่งพัฒนาการทางสังคมของวัยนี้เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะแรก อายุ 2-3 ขวบ เป็นระยะที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ชอบอยู่กับเพื่อนแต่ต่าง คนต่าง เล่นตามลำพัง ไม่เคยเล่นด้วยกัน ยังไม่รู้จักแบ่งของเล่นและของรับประทาน

ระยะที่สอง อายุ 3-4 ขวบ เด็กเข้าอยู่ในหมู่เพื่อน เล่นกับเพื่อนบ้างบางครั้งบางครั้ง บางครั้งก็แยกตัวเล่นคนเดียว แต่การเล่นมักจะเป็นเพศเดียวกับตนมากกว่าต่างเพศ แต่จะเล่นกัน ไม่นาน เพราะมีเรื่องขี้ตังใจกันเสมอ เมื่อโกรธกันแล้วจะไม่นาน เด็กก็จะเล่นรวมกันได้อีก

ระยะที่ 3 อายุ 5-6 ขวบ เด็กจะเข้าสังคมดีขึ้น ชอบอยู่กับเพื่อน ๆ เล่นด้วยกัน เล่น กับเพื่อนได้โดยไม่เลือกเพศ ช่วยเหลือกัน เห็นอกเห็นใจกัน แบ่งปันกันบางครั้งก็ยังมีทะเลาะกันอยู่ แย่งของเล่นกัน

การส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

การที่เด็กจะเจริญเติบโตเป็นเด็กที่แข็งแรง มีสุขภาพอนามัย มีการปรับตัวเข้ากับเพื่อนฝูงได้ดี และมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูง ก็เป็นผลที่ได้รับจากการที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูใน การส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก อันได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และด้าน สังคมนั่นเอง สมาคมศสตร์แห่งประเทศไทย (สมาคมศสตร์แห่งประเทศไทย 2514 : 328-347) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการทางกาย หมายถึง การที่เด็กมีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มขึ้น และเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีสามารถใช้อวัยวะ เคลื่อนไหวคล่องแคล่วขึ้น ฉะนั้น การที่จะให้เด็กมีพัฒนาการทางกาย จึงจำเป็นต้องเน้นเรื่องอาหารให้โอกาสเด็กใช้อวัยวะ เคลื่อนไหว อาหารสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนมีความสำคัญมากสำหรับชีวิตของเด็กในขณะนี้และในระยะต่อไป เพราะเด็กในวัยนี้มีอัตราความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การได้กินอาหารที่ดีถูกสัดส่วนจะช่วยวางรากฐานที่ดีสำหรับอนาคตของเด็ก ทั้งจะต้องฝึกให้มีนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร เช่น การรับประทานอาหารให้เป็นเวลา อย่านำเด็กหิวจัด อดอาหารบางมื้อ หรือเหนื่อยมากเกินไปก่อนกินอาหาร นอกจากนี้อาหารที่ทำให้เด็กมีสุขภาพดีแล้วควรให้เด็กอยู่ในที่มีอากาศบริสุทธิ์ ได้เล่น ได้ออกกำลังกายและได้พักผ่อนอย่างเพียงพอ ให้ได้รับการตรวจร่างกาย และตรวจรักษา เมื่อเกิดเจ็บป่วยหรือเมื่อพบสิ่งผิดปกติสังเกต พร้อมทั้งได้รับการฉีดวัคซีน การปลูกฝีป้องกันโรคต่าง ๆ ตามคำแนะนำของแพทย์ ควรฝึกให้เด็กให้รับประทานอาหารเป็นเวลา ซึ่งเป็นการสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ดูแลความสะอาดของเสื้อผ้า และร่างกายของเด็ก สนับสนุนให้เด็กรักษาความสะอาดฟันโดยการมีแปรงสีฟันประจำตัว และหัดให้ใช้จนเป็นนิสัย

นอกจากนี้การส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสได้ใช้อวัยวะต่าง ๆ เคลื่อนไหวให้คล่องแคล่วขึ้นนั้นจะต้องให้เด็กมีโอกาสเล่น ทำงานจับถือของอยู่เสมอ ทักษะที่จะช่วยทำให้กล้ามเนื้อ มือมีคล่องแคล่วขึ้นได้แก่ การตัด การบิดด้วยแม่เย็บเย็บ เล่นกับก้อน การเลือก ระบายสีด้วยนิ้วมือ และควรให้เด็กได้มีโอกาสวิ่ง กระโดด ใต้ เต้น ขี่จักรยานสามล้อ เดิน เข้ากับจังหวัดดนตรี หรือไม้ก็ควรให้เด็กมีโอกาสช่วยผู้ใหญ่ทำงาน เล็กน้อยที่เหมาะสมกับกำลัง ความสามารถ และความสนใจของเด็ก เช่น เช็ดจาน เช็ดโต๊ะ ตากผ้า เก็บผ้า กวาดบ้าน ถูเรือน และรดน้ำต้นไม้ เป็นต้น เด็กยิ่งเจริญเติบโตขึ้นเพียงใดความสำคัญของทักษะในการเคลื่อนไหวก็ยิ่งจำเป็นมากขึ้นเพียงนั้นทักษะในการเคลื่อนไหวมีความสำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็ก คือ ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย เมื่อมีโอกาสใช้ มือ แขน ขา และทำอยู่เสมอ กล้ามเนื้อได้ออกกำลังกายทำงานได้คล่องแคล่ว ทรงตัวดีขึ้น ร่างกายย่อมแข็งแรง เติบโต

ด้านสติปัญญา เด็กที่มีทักษะในการเคลื่อนไหว ย่อมมีโอกาสทำกิจกรรมใหม่ ๆ แปลก ๆ เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญาจากประสบการณ์ที่ได้ทำหรือได้พบเห็นมา

ด้านอารมณ์ เด็กจะรู้สึกแจ่มใส เพลิดเพลิน และชื่นชมในความสำเร็จของตน เป็นแรงจูงใจให้อยากค้นคว้าทดลองทำกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งที่ทำเพื่อตนเอง และที่ทำร่วมกับผู้อื่น เมื่อมีความสำเร็จในเรื่องหนึ่งก็ย่อมอยากทำให้สำเร็จในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

ด้านสังคม ทักษะในการเคลื่อนไหว ช่วยให้เกิดเล่นกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของหมู่คณะและเพื่อนมากขึ้น

2. การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา พัฒนาการทางปัญญาเป็นผลจากการเรียนรู้ นับตั้งแต่เกิด เด็กมีการเรียนรู้ตลอดเวลาจากสิ่งแวดล้อม เด็กจะเกิดการเรียนรู้มากขึ้นเรื่อยๆ ย่อมขึ้นอยู่กับ การได้รับการส่งเสริม และสิ่งแวดล้อมของเด็ก เด็กวัยนี้มีความช่างพูด อยากรู้ อยากเห็น อยากหยิบฉวยสิ่งต่าง ๆ และมีคำถามอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองทำ ลงมือปฏิบัติจริง โดยจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก และพยายามตอบคำถามเด็กอย่างถือว่าเป็นสิ่งน่ารำคาญ นอกจากนี้ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้น่าอยู่ มีบรรยากาศที่ดี และมีสิ่งกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เช่น จัดหาหนังสือที่ดีเหมาะสมสำหรับวัยของเด็กให้เด็กได้อ่าน เป็นการกระตุ้นให้เด็กรักการอ่านการเขียน เมื่อเด็กเข้าสู่วัยเข้าโรงเรียน อาหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถทางปัญญาของเด็ก มีการสำรวจในเรื่องน้ำหนักส่วนสูง เทียบกับความสามารถทางการเรียนของเด็กไทยในโครงการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 3) พบว่า เด็กนักเรียนชั้นประถมปีที่สามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีน้ำหนัก และส่วนสูงน้อยกว่าเด็กในภาคอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพฯ ในขณะที่เดียวกันก็พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเพียงครึ่งหนึ่งของเด็กในกรุงเทพฯ เท่านั้น จึงน่าจะกล่าวได้ว่า เด็กที่มีน้ำหนักส่วนสูงน้อยกว่ามีโอกาสได้รับผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเด็กที่มีน้ำหนักมาก น้ำหนักกับส่วนสูงย่อมเป็นเครื่องหมายบ่งบอกความสมบูรณ์ทางร่างกายของเด็กได้ เด็กที่มีความงอกงามทางร่างกายมักจะเรียนได้ดีกว่า

3. การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางอารมณ์เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง ได้รับความอบอุ่น ความรัก ความมั่นใจ ตลอดจนการฝึกอบรมในทางที่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดพลังและ

และสามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมด้วยความเชื่อมั่นในตัวเอง เด็กที่ไม่มีปัญหา เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยอมรับเขา มีบรรยากาศอบอุ่น และได้รับความเอาใจใส่อย่างเพียงพอ ตรงกันข้ามเด็กที่ประสบอุบัติเหตุ เกเรมักจะมาจากครอบครัวที่ขาดความมั่นคงทางอารมณ์และทอดทิ้ง ไม่เอาใจใส่ เด็กทุกคนต้องการความรู้สึกปลอดภัย มั่นคง การยอมรับ และได้รับความรัก ถ้าขาดสิ่งเหล่านี้ไป เด็กก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ การที่เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างอบอุ่นก็จะทำให้เด็กเรียนรู้การรู้จักทำตัวให้เป็นมิตรกับผู้อื่น เมื่อเขาเติบโตขึ้น นอกจากนี้เราอาจจะสร้างบรรยากาศในบ้านเพื่อสนองความต้องการของเด็กได้ดังนี้

3.1 ให้ความรัก และความต้องการเด็ก พ่อแม่ควรช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่นใจ โดยแสดงว่าพ่อแม่รักเขาด้วยใจจริง ไม่ว่าเขาจะมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร หรือเพศอะไร ความรู้สึกที่พ่อแม่มีต่อลูกมีอิทธิพลต่อเขามาก เด็กยังคงต้องการให้พ่อแม่แสดงความรัก ความเมตตาปราณี ต้องการความช่วยเหลือที่จะเตรียมเขาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกครอบครัวได้

3.2 เข้าใจเอกลักษณ์ของเด็ก การช่วยให้เด็กมีกำลังใจทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้สำเร็จคือ ไม่เปรียบเทียบผลสำเร็จของงาน ความสามารถ ท่าทาง หรือสิ่งอื่น ๆ ของเด็กกับเด็กอื่น สนับสนุนให้เด็กได้ทำงานตามความสามารถ และแสดงความสามารถของตนตามกำลัง ชมเชยและยกย่องในความสามารถของเด็ก และสิ่งที่เด็กทำดี ให้ความสนใจในสิ่งที่เด็กได้แสดงออก ให้โอกาสเด็กได้แก้ตัวในเรื่องที่เด็กผิดพลาด ช่วยให้เด็กรู้ว่ายังมีโอกาสแก้ตัวได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจ และยอมรับความสามารถที่ตนมี พ่อแม่เองก็ต้องยอมรับความจริงว่าเด็กแต่ละคนมีเอกลักษณ์ เจริญเติบโตได้ภายในขอบเขตที่พันธุกรรมกำหนดไว้ และเท่าที่สิ่งแวดล้อมจะอำนวย

3.3 ฝึกฝนให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิด ความเข้าใจของเด็กว่าตนดีหรือไม่ดี สามารถหรือไม่สามารถอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับเจตนาที่พ่อแม่มีต่อเขาเป็นอันมาก ถ้าพ่อแม่เชื่อและบอกให้เด็กรู้ว่าเด็กสามารถ เด็กก็ได้กำลังใจอย่างมากที่จะช่วยให้เขามีความรู้สึกเชื่อมั่นในตัวเอง จึงทำอย่างนี้ได้โดยที่ผู้ใหญ่ให้โอกาสเด็กได้ทำสิ่งซึ่งอยู่ในขอบเขตกำลังความสามารถของเด็ก เมื่อเด็กทำได้ดีมีความสำเร็จ ความสำเร็จนี้ก็จะ เป็นบันไดช่วยให้เกิดความสำเร็จในสิ่งที่ยากยิ่ง ๆ ขึ้นไป ความสำเร็จที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งนั้น เป็นเครื่องมือสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นเสมือนแรงจูงใจที่จะได้กระทำงานต่าง ๆ ต่อไปอีก

3.4 ปลุกฝังความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง ปลอดภัย ทำให้ได้โดยให้เด็กมีประสบการณ์หลาย ๆ ครั้งในการเลือกตัดสินใจในเวลาเดียวกัน เด็กต้องเรียนรู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีขอบเขต ขอบเขตบางอย่าง เด็กเป็นผู้วางแนวเองได้ บางอย่างต้องเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่กำหนดกฎเกณฑ์ วินัยที่สร้างขึ้นอย่างมีเหตุผลและมีขอบเขตนี้เอง ที่จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นมั่นคง ในการใช้ชีวิตวินัยผู้ใหญ่ ต้องแสดงความเมตตาและที่สำคัญที่สุดก็คือ วินัยที่เข้ากับเด็กต้องให้เด็กเห็นด้วยและยอมรับการทำตามกฎบ้างไม่ทำบ้างจะทำให้เด็กยุ่งยากใจ และไม่เข้าใจชัดเจนว่าผู้ใหญ่มีความต้องการอย่างไร

3.5 ให้อิสรภาพบางประการ เนื่องจากเด็กยังมีประสบการณ์น้อย เด็กย่อมไม่รู้ว่าสิ่งใดเป็นอันตราย ผู้ใหญ่จึงต้องวางขอบเขต และแนะนำให้เด็กปฏิบัติ หรือประพฤติกฎ เด็กต้องการอิสรภาพมากในการคิดและทำ ซึ่งช่วยให้เขารู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง เด็กจะรู้สึกคับข้องใจต่อคำห้ามปรามต่าง ๆ ของผู้ใหญ่ ทำให้เขารู้สึกขาดอิสรภาพ ไม่มีความอบอุ่นมั่นคง ดังนั้นคำ "อย่า" จึงควรใช้เมื่อจำเป็น และควรอธิบายให้เด็กเข้าใจ และเห็นด้วยเสียก่อน ผู้ใหญ่ต้องตระหนักว่าเด็กเจริญเติบโตขึ้นได้ด้วยความรู้ในบุคคลที่ตนเกี่ยวข้องกับด้วย ถ้าผู้ใหญ่ยอมให้เด็กได้ทำในสิ่งที่ไม่เกิดผลร้ายใดบ้าง เด็กย่อมเรียนรู้ได้ว่าสิ่งใดควรทำ ทำอย่างไร และได้ผลอย่างไร

4. การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม การได้รับความอบอุ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากภายในครอบครัวของตนเองจะช่วยให้เด็กรู้จักสร้างมิตรภาพกับผู้อื่นและรักษาไมตรีไว้ได้นาน วิธีที่จะช่วยปรับปรุงการสังคมของเด็ก หรือช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม คือ การสร้างบรรยากาศเป็นกันเองระหว่างพ่อแม่กับลูก ทำให้บ้านเป็นศูนย์กลางที่เด็ก ๆ จะทำกิจกรรมที่ตนสนใจได้ นอกจากนั้นจะต้องหมั่นฝึกอบรมและผู้ใหญ่จะต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ผู้ใหญ่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่บุตรหลาน เช่น การกราบไหว้ เคารพบูชา รู้จักปฏิบัติตนในเรื่องการขอบคุณ ขอโทษ ฝึกให้เด็กรู้จักมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเรียนรู้การแพ้และชนะ การให้และการรับ ทุกครั้งที่เด็กทำกิจกรรมสำเร็จผู้ใหญ่ควรให้กำลังใจว่า เขามีความสามารถ การเป็นนักกีฬาที่ยอมรับความแพ้ชนะไม่เล่นโกง หรือ เปรียบผู้อื่น เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องฝึกให้กับเด็ก เพราะเป็นคุณลักษณะที่ทำให้การสังคมกว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ควรให้เด็กมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมภายในบ้านบ้าง เพราะการปล่อยให้เด็กรับผิดชอบต่อการดูแลบ้าน เป็นบางครั้งบางคราว นอกจากจะเป็นการฝึกให้เด็กดูแลตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังจะเป็นการสร้าง ความเชื่อมั่นให้แก่เด็ก รวมทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเด็กจะสามารถนำไปใช้ในสังคมนอกบ้านได้อย่างดียิ่ง

องค์ประกอบในการ เสริมสร้างสติปัญญาให้แก่เด็ก

นักจิตวิทยาหลายท่านได้ค้นพบว่า สติปัญญาของเด็กสามารถยกระดับให้สูงขึ้นได้ โดยมีองค์ประกอบหลายๆ อย่างเข้าช่วย เช่น บลูม (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ 2522 :11-15 อ้างอิงมาจาก Bloom. n.d.) กล่าวว่า การเรียนรู้ในอนาคตนั้นมีรากฐานมาจากการเรียนรู้ในอดีตอย่างแท้จริง ถ้าเด็กได้เรียนรู้ก็จะสามารถช่วยพัฒนาสติปัญญาไปได้อย่างมาก ดังนั้นองค์ประกอบที่จะเสริมสร้างสติปัญญา หรือความฉลาด อันกล่าวได้ดังนี้ คือ

1. สุขภาพทางกาย ถ้าเด็กมีสุขภาพทางกายดี โอกาสที่จะพัฒนาทางสติปัญญาก็จะมีเพิ่มขึ้น จากการทดลองพบว่า เด็กที่อยู่ในภาวะทุโภชนาการหากได้รับการแก้ไขภายในอายุ 4 ขวบ ระดับสติปัญญาก็จะสูงขึ้น การให้อาหารที่เหมาะสมแก่เด็กนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก เพราะสมองเด็กจะเจริญมากที่สุด ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา จนกระทั่งอายุ 4 ขวบ ถ้าในช่วงเวลานี้เด็กได้รับอาหารที่ไม่ถูกต้อง สมองของเขาจะไม่มีโอกาสพัฒนาให้สมบูรณ์ได้

2. สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ถ้าสภาพสิ่งแวดล้อมทางบ้านได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ก็จะช่วยยกระดับสติปัญญาของเด็กได้ ดังเช่น ประยุทธ์ วัชรดิษฐ์ (ประยุทธ์ วัชรดิษฐ์ 2514 : 48-49) พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ได้รับการเลี้ยงดูในแบบคาดหวังเอาแต่เด็กมากกว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและการลงโทษ การวิจัยของ ฮิลเลียด (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และคนอื่น ๆ 2522:13 อ้างอิงมาจาก Hilliard.n.d.) ก็พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำนั้นมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของบิดามารดาที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูด้วย กล่าวคือ เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะได้รับการเลี้ยงดูแบบยอมรับ แสดงความเข้าใจ และสนใจบุตรมากกว่าแบบทอดทิ้งหรือการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาข่มขู่ เข้มงวดกวดขันบุตรจนเกินไป ลงโทษบุตรบ่อยๆ มีความคาดหวังกับเด็กในเรื่องความสำเร็จสูง หรือต่ำเกินไป

3. โรงเรียนหรือสถานที่เลี้ยงเด็กที่ดำเนินงานอย่างถูกต้องตามหลักวิชา จะช่วยให้เด็กพัฒนาทางสติปัญญาขึ้น จากการศึกษาพบว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูถูกต้องอย่างถูกวิธีตามหลักพัฒนาการเด็ก เมื่อมาอยู่ในสถานที่ดังกล่าวจะได้รับการพัฒนาทางระดับสติปัญญามากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูไม่ถูกวิธี

4. ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว นักจิตวิทยาบางคนพบว่ามีความแตกต่างระหว่างระดับสติปัญญาของเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน แต่ก็ยังสรุปไม่ได้ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะฉลาดกว่า เด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า เพราะต้องพิจารณาจากบรรยากาศทางจิตวิทยาควบคู่ไปด้วย คือการให้ความอบอุ่น ใกล้เคียงของพ่อแม่ด้วย

5. การปรับตัวทางอารมณ์ของเด็ก เด็กถ้าถูกรบกวนทางอารมณ์มากเพียงใดก็จะได้รับการกระทบกระเทือน เป็นผลให้ไม่อาจใช้ความสามารถทางสมองได้เต็มที่เพียงนั้น เมื่อใดที่ปัญหารบกวนจิตใจ หรือปิดกั้นทางอารมณ์ได้รับการแก้ไขจนลุล่วงไปได้ เขาก็จะสามารถคิด หรือใช้สติปัญญาได้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

การจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน

การศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่างก่อนที่จะเข้าเกณฑ์เรียนในชั้นประถมศึกษา คือ ช่วงอายุไม่เกิน 6 ปีเต็ม เป็นการศึกษาที่กล่าวได้ว่ามีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็กอย่างยิ่ง รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาของเด็กในวัยนี้ และได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534) โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2530 จะมีจำนวนเด็กได้รับการศึกษาก่อนวัยเรียน 1,132,430 คน และปี พ.ศ. 2534 จะมีจำนวนเด็กนักเรียนในวัยนี้เพิ่มเป็น 1,399,840 คน ภายใน 5 ปี จำนวนเด็กจะเพิ่มร้อยละ 24 จะเห็นได้ว่าเด็กวัยนี้มีแนวโน้มที่เข้าศึกษาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และหน่วยงานหลายแห่งก็ได้เกี่ยวข้องและช่วยรับผิดชอบการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนมากขึ้นเป็นต้นว่า ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษาเอกชน กรมการศาสนา กรมการฝึกหัดครู กรมพัฒนาชุมชน กรมอนามัย กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร เทศบาล สมาคมและมูลนิธิ (กรมการฝึกหัดครู 2526 : 32)

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน

โรงเรียนอนุบาล เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน เด็กที่เข้าเรียนในช่วงอายุ 3-6 ปี เรียกว่าการเรียนในชั้นอนุบาล ซึ่งเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันอย่างแพร่หลายในประเทศไทย จุดมุ่งหมายของการเรียนระดับชั้นอนุบาล หรือก่อนวัยเรียนนี้ กรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2521 : 1-2) ได้ระบุไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการกิน เล่น ออกกำลังกาย และพักผ่อนอย่างถูกต้อง ตลอดจนรู้จักระวังรักษาตัวให้พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ
2. เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยที่ดีงาม รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง รู้จักการอยู่ร่วมกับคนอื่นได้
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกต มีไหวพริบ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ สามารถแสดงออก ชื่นชมต่อความไพเราะ และสวยงาม
4. เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักใช้ประสาทสัมผัสสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม และเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างถูกต้อง
5. เพื่อให้เด็กรู้จักปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง

ประวัติของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

การสอนเด็กก่อนวัยเรียนนั้น ผู้ริเริ่มแนวการสอนครั้งแรกในโรงเรียนเด็กกำพร้า คือ โจชานน์ เปสตาลอสซี่ (Pestalozzi.1764 - 1827) ดำเนินการสอนตามแนวของ รูสโซ วิธีสอนนี้ช่วยให้จริงมาช่วยประกอบการสอน เป็นการสร้างสิ่งเร้ากระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2519 : 10)

ต่อมา เฟรเดอริค ฟร็อบเอล (Froebel) ชาวเยอรมัน เคยทำงานร่วมกับเปสตาลอสซี่ ในระยะหนึ่ง เป็นผู้เปิดโรงเรียนอนุบาลขึ้นในเยอรมัน ที่เมืองเบลเคนเบอร์ก เรียกเป็นภาษาเยอรมันว่า "Kindergarten" (สวนเด็ก) วิธีสอนเพิ่มเติมจากเปสตาลอสซี่โดยจัดกิจกรรมต่างๆ การเล่นเครื่องเล่น ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มีคุณค่าต่อเด็กมาก เขาได้นำหนักให้เห็น

ถึงความจำเป็นในการจัดตั้งสถาบันผลิตครู ฝึกอบรมวิชาครูเพื่อไปสอน เด็กๆที่มีประสิทธิภาพ พรอบเบล เห็นความสำคัญของเด็กอนุบาลมาก ผลงานที่ปรากฏทำให้มีผู้ขนานนามว่า "บิดาแห่งการศึกษาอนุบาล"

มอนเตสเซอร์รี่ (Montessori.1870 - 1952) แพทย์หญิงและนักจิตวิทยา ชาวอิตาลี เป็นนักการศึกษาอีกผู้หนึ่งซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับหลักการของ พรอบเบล เป็นส่วนใหญ่ เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอนุบาลด้วยธรรมชาติ มีสนามให้เด็กวิ่งเพื่อออกกำลังกาย ในส่วนที่ขัดแย้งกันก็คือการจัดชั้นเรียน เป็นแบบตายตัวของพรอบเบล มอนเตสเซอร์รี่ มีแนวคิดที่ว่าควรรักษาสภาพแก่เด็กในการแสวงหาความรู้ โดยปล่อยให้เด็กมีประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมด้วยตนเองและสมัครใจ ยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นแนวในการจัดกิจกรรม มอนเตสเซอร์รี่ได้ตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นเรียกว่า "บ้านเด็ก" โดยจัดโรงเรียนให้เหมือนบ้าน มีเครื่องเล่นที่เป็นเครื่องใช้เครื่องครัว เป็นต้น เด็กจะรู้สึกอบอุ่น คุ้นเคยเหมือนบ้านของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 99-100) จึงเห็นได้ว่าแนวความคิดในการจัดโรงเรียนอนุบาลในยุคนั้น มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพทางอารมณ์และสังคม

การอนุบาลในประเทศไทย

การอนุบาลในประเทศไทย เริ่มในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เสนาบดีกระทรวงธรรมการ คือ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ได้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับแรก ประกาศใช้เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2461 ได้กำหนดไว้ในลักษณะ 4 มาตราที่ 27 ว่า (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2521 : 13) "โรงเรียนอนุบาล เป็นโรงเรียนที่ประสงค์มุ่งเอาการศึกษาเลี้ยงดูเด็กก่อน เป็นส่วนใหญ่ และสอนให้เด็กรู้จักอ่าน รู้เขียน นับไปพลางในระหว่างนั้นด้วย โรงเรียนเช่นนี้ไม่ต้องมีประกาศนียบัตรอย่างไรก็ควรเป็นได้....."

จะเห็นได้ว่านโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนในระยะนั้นไม่ได้เน้นถึงความสำคัญเท่ากับการจัดการศึกษาในระดับอื่น ๆ มากนัก

ต่อมากระทรวงธรรมการได้ให้การสนับสนุนการศึกษาแก่นักเรียนมากขึ้น เพราะได้เห็นความสำคัญของการศึกษาระดับนี้จึงได้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลของรัฐแห่งแรกขึ้นในกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ สังกัดกรมฝึกหัดครู เมื่อปี 2483 จัดการสอนตามแนวความคิดของพรอเบล บิดาแห่งการอนุบาลศึกษา ใช้วิธีสอนแบบเรียนปนเล่น (Play Way Method) ต่อมาในปี พ.ศ. 2485 กระทรวงธรรมการได้มีนโยบายขยายโรงเรียนอนุบาลในส่วนภูมิภาค และปี พ.ศ. 2516 มีโรงเรียนอนุบาลของรัฐครบทุกจังหวัดรวม 75 โรงเรียน (จินตนา หมู่ผึ้ง 2525:15-17)

ในปี พ.ศ. 2503 นับเป็นครั้งแรกที่ได้กำหนดการศึกษาในระดับอนุบาลขึ้น ในแผนการศึกษาพุทธศักราช 2503 โดยให้มีชั้นอนุบาล 1,2 แต่อย่างไรก็ตามจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษาระดับนี้ยังมีจำนวนน้อย เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ค่อยเห็นความสำคัญในการศึกษาระดับนี้เท่าใดนัก ส่วนใหญ่เด็กที่เข้ารับการศึกษามักจะเป็นเด็กที่อยู่ในเมือง หรือ เด็กที่พ่อแม่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี

ตามแผนปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2520 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และได้เน้นถึงความสำคัญของเด็กก่อนวัยเรียนหรือ เด็กปฐมวัย เป็นจุดสำคัญของเป้าหมายดังกล่าวนี้ได้รับการยึดถือปฏิบัติมาจนกระทั่งปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลนั้นปัจจุบันนับได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก การให้การฝึกฝนเพื่อเตรียมตัว เด็กก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาย่างจริงจัง ในระบบการศึกษาภาคบังคับ การจัดการศึกษาระดับนี้จึงมีเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน (กรมการฝึกหัดครู 2526 : 28) โดยจำแนกเป็น

1. ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกายปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุขนิสัย รู้จักรักษาความสะอาด เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รู้จักการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมได้ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออกกำลังกายเพื่อบริหารกล้ามเนื้อ และประสาทสัมผัส และรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี
2. ด้านจิตใจและอารมณ์ ส่งเสริมด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม ฝึกให้มีจิตใจเมตตากรุณา เกื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวทีกุศล เคารพเชื่อฟัง ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทนมีระเบียบวินัย และเชื่อมั่นในคำสั่งสอนของศาสนา

3. ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเคารพตนเอง ในทางที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับ การให้ พร้อมทั้งจะปรับตัวเข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ดี

4. ด้านสติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ให้รู้จักหาเหตุผลจนเกิดความเข้าใจ และรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนช่างสังเกต รักการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีประสบการณ์พอที่จะเรียนในระดับต่อไป

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการศึกษานักเรียน เด็กวัยก่อน เข้าโรงเรียนนักเรียนนักศึกษา จึงมีความคิดเห็นว่ามี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือพ่อแม่ผู้ปกครองกับครู เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเด็ก โดยถือว่าความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายเป็นจุดมุ่งหมายประการหนึ่งของการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล เมื่อผู้ปกครองและครูมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน จะช่วยให้เด็กก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ด้วยดี และจะช่วยให้การฝึกอบรมเกิดผลดีที่สุด เพราะมีความต่อเนื่องในการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกัน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนอาจจะกระทำในลักษณะเป็นการติดต่อระหว่างครูกับผู้ปกครอง ซึ่งกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 15) ได้เสนอวิธีการดังนี้ คือ

1. ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เปิดโอกาสให้ครูได้ทราบสภาพของครอบครัว สร้างความคุ้นเคยกับผู้ปกครอง และตัวเด็ก ตลอดจนสัมภาษณ์สมาชิกอื่น ๆ ของครอบครัว
2. ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน ควรทำคอนำเด็กมาฝากาใหม่ ๆ เพราะเด็กยังไม่คุ้นกับโรงเรียน และเป็นการชักนำให้เด็กอยากร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

3. การสนทนาทางโทรศัพท์ การปรึกษากันทางโทรศัพท์สามารถลด เข้มการ เยี่ยม เยียน ได้ อย่างน้อยก็ทำให้ทั้งสองฝ่ายรับฟังปัญหาของกันและกัน

4. การพบปะ เยี่ยม เยียนโดยไม่ได้ตั้งใจ ตอน เข้า เวลาพ่อแม่มาส่ง เด็กและพบครูโดยบังเอิญอาจทำให้ครูทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กด้วย

5. จัดให้มีการอภิปรายกลุ่ม ผู้ปกครอง และครูอาจจัดให้มีการพบปะกัน เป็นครั้งคราว เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ความเข้าใจอันดีก็จะเกิดขึ้น

6. เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ครูควรปรึกษาว่าผู้ปกครองคนใดมีพรสวรรค์ด้านไหน ครูก็อาจเชิญมาแสดงความสามารถนั้น ๆ ที่โรงเรียน เช่น การเขียนการ์ตูน การเล่นนิทาน เล่นดนตรี ฯลฯ เป็นการช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

✓ การพิจารณาเลือกสถานศึกษาระดับก่อนวัยเรียน

ในการที่ผู้ปกครองตัดสินใจที่จะส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน หรือโรงเรียนอนุบาล ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อม หรือมุ่งเน้นในด้านวิชาการก็ตาม ศรีสกุล จารุจินดา (ศรีสกุล จารุจินดา 2528 : 39-40) ได้เสนอองค์ประกอบในการพิจารณาเพื่อความเหมาะสมดังต่อไปนี้

1. สถานที่ตั้ง— ควรอยู่ใกล้ที่บ้าน หรือรับส่งสะดวก ไม่เสียเวลาในการเดินทางมากนัก และควรมีบรรยากาศเงียบสงบปราศจากมลภาวะ

2. มีอาคารเรียนและบริเวณที่เหมาะสม คือ ตัวอาคารที่จะใช้เป็นอาคารเรียนไม่ควรจะใช้เกิน 2 ชั้น มีแสงสว่างและการระบายอากาศเพียงพอ และมีบริเวณสนามหญ้าเขียวชอุ่มให้เด็กได้วิ่งเล่นออกกำลังกายได้ตามสมควร

3. การจัดสถานที่และสิ่งแวดล้อมสะอาดเหมาะสมกับวัยและขนาดร่างกายของเด็ก เช่น เครื่องนอน โต๊ะ เก้าอี้ อ่างล้างมือ โถส้วม เครื่องเล่นในสนามต่าง ๆ ฯลฯ ควรมีขนาดพอเหมาะที่เด็กจะใช้ได้อย่างสะดวก และเป็นการลดอันตรายเสี่ยงจากอุบัติเหตุ

4. มีอุปกรณ์การสอนครบครันทั้งสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือเด็ก นิทาน เพลง เครื่องเล่นประเภทต่าง ๆ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง ที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก
5. อัตราส่วนระหว่างครู หรือครูพี่เลี้ยงกับเด็กที่เหมาะสม คือ เด็กยิ่งเล็กเท่าใดอัตราส่วนระหว่างครู 1 คนต่อเด็กไม่ควรจะมาก เพื่อว่าครูจะดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง การจัดชั้นเรียนในระดับอนุบาลไม่ควรจะเป็นชั้นใหญ่มาก ถ้าเป็นไปได้ควรมีครูผู้ช่วยคอยช่วยดูแลอยู่ด้วย
6. มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับบ้าน เพื่อช่วยให้ครูและผู้ปกครองได้เข้าใจเด็กอย่างถูกต้องและได้รับความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อการพัฒนาการเด็กจะเป็นไปอย่างถูกต้องทาง และก่อให้เกิดผลดีต่อตัวเด็กมากที่สุด ✓

การจัดหลักสูตรในระดับอนุบาล

หลักสูตรหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าแนวจัดประสบการณ์ในระดับอนุบาลมีทั้งสิ้น 5 ฉบับด้วยกัน คือ หลักสูตร พ.ศ. 2483 2496 2503 2518 2522 หลักสูตรทุกฉบับกำหนดเวลาเรียน 2 ปี คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลักสูตรในระยะแรก ๆ เน้นในเรื่องเนื้อหาวิชา มาก เนื้อหาวิชาแบ่งออกเป็นรายวิชาอันได้แก่ สังคม ภาษาไทย เลข ธรรมชาติศึกษา ศิลปะศึกษา สุขศึกษา ขบร้อง ดนตรี วัตถุประสงค์ของแต่ละวิชาวางไว้อย่างกว้าง ๆ และไม่ค่อยคำนึงถึงการวัดผลประเมินผลเท่าใดนัก สำหรับในด้านการเรียนการสอนมุ่งด้านวิชาการเป็นสำคัญ กล่าวคือ มุ่งให้เด็กนักเรียนอ่านออกเขียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นความประสงค์ของผู้ปกครอง นอกจากนี้การเรียนการสอนในสมัยก่อน ๆ ไม่ได้เน้นเรื่องประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนการอบรมเด็กให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ทั้งนี้เนื่องจากสังคมไทยในสมัยนั้นยังเป็นสังคมที่อยู่กันอย่างง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อนเหมือนสังคมในปัจจุบัน หลักสูตรในปัจจุบันเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ กล่าวคือ แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ เตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทย เตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ และเตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2520 จะสังเกตว่าหลักสูตรอนุบาลปัจจุบันนี้มีคำว่า "เตรียม" อยู่ข้างหน้ากลุ่มวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เห็นว่าเป็นการปูพื้นฐานให้แก่เด็กก่อนที่จะขึ้นไป

เรียนชั้นประถมปีที่ 1 นอกจากนี้หลักสูตรในปัจจุบันยังมีแนวการวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูผู้สอนมีแนวทางในการวัดและประเมินผล เด็ก (ปราณีต อัมพรสินธุ์ 2523 : 298)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2521 : 37) ได้กล่าวถึงหลักสูตรของอนุบาลที่ตีควรมีดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ เด็กได้ปรับตัวเองทางสังคม ด้านการเล่นและการทำงานร่วมกับเพื่อน สลับ เปลี่ยนกันใช้ของเล่น และวางแผนการเล่นร่วมกัน
2. ต้องพัฒนาการมาจากสิ่งแวดล้อมของเด็กเอง จัดหาสิ่งที่เด็กสนใจ เน้นการช่วยให้เด็กรู้จักสิ่งแวดล้อมตนเองดีขึ้น
3. ให้โอกาสและเวลาเพียงพอที่ เด็กจะแสดงออกอย่างเสรีทางสื่อต่าง ๆ เพราะเด็กชอบ เล่นกับสิ่งของทุกประเภท โรงเรียนจึงต้องจัดเตรียมให้
4. เปิดโอกาสให้ เด็กได้ใช้ทุกส่วนของร่างกาย ได้หัวเราะ ร้องเพลง เดินรำ ตามจังหวะ ได้พักผ่อน
5. จัดหาประสบการณ์ตรงให้ เด็ก เพื่อนำไปสู่การแสวงหาประสบการณ์ในอนาคต รวมทั้งเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ด้วย
6. ถือว่าความสนใจ และความต้องการของพ่อแม่มีความสำคัญ จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการวางหลักสูตรของโรงเรียน

วิธีการจัดการ เรียนการสอนและการวัดผลการเรียน

นอกจากด้านหลักสูตรจำเป็นจะต้องมีเนื้อหาดังกล่าวแล้ว วิธีการจัดการ เรียนการสอนให้ แก่เด็กในวัยนี้ก็นับว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง อารีย์ ตันท์เจริญรัตน์ (อารีย์ ตันท์เจริญรัตน์ 2520 : 111) ได้กล่าวว่า " เด็กวัยก่อนเข้าเรียนเหมาะสำหรับการฝึกทักษะ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์สำหรับ เด็กระยะนี้ และได้ เป็นพื้นฐานของการฝึกทักษะที่ละเอียดประณีตยิ่งขึ้น ซึ่งจะได้ฝึกหัด เด็กในวัยต่อไป เด็กเล็กจะเพลินกับการทำซ้ำ ๆ จนกว่าจะมีความชำนาญ เด็กชอบการเฉลียว ไม่กลัวต่อคำ ล้อเลียนเหมือนเด็กโต ไม่กลัวเจ็บ หัวอ่อน และหัดงาย จึงทำให้ผู้เรียนรู้อสิ่งที่เป็นทักษะใหม่ได้

ง่ายและรวดเร็ว" ส่วน เชอร์เชอร์ (Churcher.1972 : 16) ได้ให้แนวคิดในเรื่องเด็กเล็กไว้ว่า ธรรมชาติของเด็กนั้นจะไม่เหมือนกัน การเรียนรู้ของเด็กจึงแตกต่างกันออกไปด้วย กิจกรรมที่จัดสำหรับ เด็กจึงควรเป็นแบบ เรียนปน เล่น หรือพวก เกมส์ต่าง ๆ เพราะเท่ากับ เป็นการส่งเสริมการแสดงออกของเด็ก ตามประสบการณ์ที่ได้รับมาจากบ้านและชุมชน นอกจากนั้นยังตรงกับพัฒนาการในวัยเด็กอีกด้วย เด็กจะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง หรือขาดความเชื่อมั่นจะอยู่ในช่วงนี้ กิจกรรมที่จัดให้เด็กจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 20-24) ได้กล่าวถึงการเล่นของเด็กว่า คือ ยาวอายุวิวัฒนะ เด็กจะได้ประสบการณ์ต่าง ๆ จากการ เล่นเป็นส่วนใหญ่อีกโอกาสสำหรับ เล่น เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับเด็ก เด็กต้องการที่จะเล่นอย่างร่าเริงแจ่มใส การเล่นช่วยให้กล้ามเนื้อของเด็กเจริญเต็มที่ การได้เล่นกับเพื่อน ๆ ด้วยกัน เป็นการประดับประดาส่งเสริมการเจริญเติบโตของเด็ก เป็นไปอย่างอิสระ ทั้งยังช่วยด้านจินตนาการ ความคิดและการเรียนรู้

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของเด็ก ควรจัดมาในรูปแบบของการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเข้าร่วม เพื่อให้เด็กเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และไม่เบื่อหน่าย อย่างเช่น การสอนอ่านหรือเขียนแก่เด็ก ก็อาจจะสอนมาในรูปแบบของการนับวัสดุ หรือสิ่งของต่าง ๆ เช่น กระจุก เปลือกหอย ฯลฯ การวาดภาพตามจินตนาการของตนเอง การตั้งบทบาทสมมติเป็นพ่อค้า แม่ค้า เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้การวัดผลการเรียน หรือการประเมินผลการเรียนในระดับอนุบาลนี้นับ เป็นการประเมินความพร้อม การที่จะให้เด็กเรียนได้ดีในชั้นประถมต่อไป เด็กควรจะมีความพร้อมดังนี้ คือ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความพร้อมในการเรียน โดยครูจะต้องใช้วิธีวัดผลหลาย ๆ วิธี เช่น การสังเกต การสนทนา การตรวจสอบแบบผลงาน การสอนปากเปล่า การใช้ข้อสอบ เป็นต้น

การจัดห้องเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน

การจัดห้องเรียนมีความสำคัญต่อ เด็กอนุบาลมากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจการจัดการศึกษา

ก่อนวัยเรียนดี เพียงแต่เห็นห้องอนุบาลก็พอจะบอกได้ว่ามีแนวการจัดการศึกษาระดับนี้ อย่างไรก็ดี ห้องเรียนนี้มุ่งที่จะเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กหรือมุ่งที่จะสอนอ่าน เขียนให้แก่เด็ก ราศรี ทองสวัสดิ์ (ราศรี ทองสวัสดิ์ 2526 : 81-85) ได้กล่าวถึงการจัดห้องเรียนว่า เนื่องจากบ้านเมืองของเราไม่ใช่ประเทศที่ร่ำรวยเหมือนบางประเทศ ลักษณะการจัดห้องเรียน จึงควรเห็นแบบประหยัดไม่แยกห้องเล่นออกไว้ต่างหาก แต่จะจัดรวมไว้ในห้องเรียนนั่นเอง ปกติหากเป็นห้องเรียนขนาด 7 คูณ 9 เมตร อาจใช้เป็นที่รับประทานอาหาร และที่นอนในห้องนี้ได้เลย นอกจากนี้อาจจัดโต๊ะได้ประโยชน์เต็มโดยแยกห้องเรียนเป็นส่วน ๆ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การฟังนิทาน เกมการศึกษา มุมเรียน มุมประสบการณ์ชีวิต เช่น มุมบ้าน มุมคลินิก มุมหนังสือและอุปกรณ์ ส่วนสภาพห้องเรียนที่จัดในสภาพที่มุ่งจะสอนอ่าน เขียนให้แก่เด็ก มักจะไม่ค่อยมีมุมใด ๆ มากนัก จะเป็นโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งอ่าน เขียนแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้จะใช้อุปกรณ์ในการสอนของครูเท่านั้น ที่นำมาใช้ในการสอนหน้าชั้นเท่านั้น

การแบ่งกลุ่มนักเรียน

การแบ่งกลุ่มนักเรียนในวัยนี้ยังไม่ค่อยมีปัญหาใด ๆ นัก เนื่องจากเด็กในวัยนี้มีอายุอยู่ในระหว่างวัยเดียวกัน การแบ่งกลุ่มไม่ค่อยจะคำนึงถึงเพศ หรือระดับสติปัญญาเท่าใดนัก การแบ่งกลุ่มของนักเรียนวัยนี้มักจะคำนึงถึงจำนวนนักเรียนต่อครูผู้ดูแลมากกว่า ดังเช่นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดถึงการจัดบุคลากรของมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ : ไม่มีเลขหน้า) ได้กำหนดไว้ให้ครู 1 คน ค่อนักเรียนประมาณ 15-20 คน พร้อมทั้งเลี้ยงอีก 1 คน ความสำคัญของการแบ่งกลุ่ม นักเรียนในวัยนี้จึงมุ่งไปในด้านการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดมากกว่า

หลักสูตรและกิจกรรมประจำวัน

ในการจัดการสอนในระดับอนุบาล หรือการจัดตารางประจำวันต้องคำนึงถึง อายุ และ

พัฒนาการของเด็กด้วย ว่าวัยไหนมีพัฒนาการและความสามารถตามวัยอย่างไร เด็กเล็กจะมีความอดทนช่วงสั้นกว่าเด็กโต เด็กโตมีช่วงความอดทนทำอะไรได้มากกว่าเด็กเล็ก แต่ก็ยังมีความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย การจัดกิจกรรมตารางสอน จะต้องให้เด็กเป็นอิสระบ้าง และต้องให้เด็กมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อน นอกจากนี้การจัดตารางประจำวันเป็น เรื่องที่ครูควรทำความเข้าใจ และพยายามจัดให้เหมาะสมกับ เหตุการณ์ของแต่ละวันให้ดีที่สุด เท่าที่จะทำได้ หลักการในการวางแผนจัดตารางประจำวันนี้ จินตนา หมู่ผึ้ง (จินตนา หมู่ผึ้ง 2525:61) ได้จำแนกไว้เป็นดังนี้

1. การทำงานร่วมกัน เป็นบางเวลา
2. การตัดสินใจเองในการเล่น ทำงานและพักผ่อน
3. การเรียนทักษะใหม่ทั้ง เดี่ยวและหมู่
4. การเพิ่มความสนใจของนักเรียน
5. การให้นักเรียนมีโอกาสในการแสดงออกต่าง ๆ เช่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
6. ฝึกให้นักเรียนทำงานคนเดียว เช่น อ่านหนังสือ
7. พานักเรียนไปสถานที่ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ
8. ฝึกให้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง
9. ฝึกความพร้อมของนักเรียนในการ อ่าน พูด และเขียน
10. ฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออกในทางความคิดสร้างสรรค์ทุก ๆ ด้าน
11. ให้รู้จักสังเกตค้นคว้าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติด้วยตนเอง

จากหลักการข้างต้น จึงอาจนำหลักสูตร และกิจกรรมมารวมกันและทำเป็นตารางประจำวันได้ดังนี้

8.00	-	9.00	เคารพธงชาติ สวดมนต์
9.00	-	10.00	สอนโดยใช้การเล่านิทาน หรือให้ลงมือทำเอง
10.00	-	10.30	พักอาหารว่าง
10.30	-	11.30	วาดเขียน หรือร้องเพลง
11.30	-	12.00	อาหารเที่ยง
12.00	-	14.00	เตรียมตัวนอน - นอนพัก

14.00 - 14.30 อาหารว่าง

15.00 เตรียมตัวกลับบ้าน

ตารางประจำวันที่ได้กล่าวมามีจะเป็นการจัดการเรียนการสอนในลักษณะมีการเล่นปน การเรียน โดยได้แฝงการเล่นไว้ในการเรียน เมื่อเด็กพอจะคุ้นเคยต่อหลักปฏิบัติตนประจำวันแล้ว ก็จะเพิ่มเติมความรู้ให้มากขึ้น เพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาต่อไป ส่วนโรงเรียนอนุบาล ที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการส่วนใหญ่จะกำหนดตารางประจำวันดังนี้

8.00 - 8.30 เคารพธงชาติ สวดมนต์

8.30 - 9.30 ชั่วโมงเรียน

9.30 - 10.30 ชั่วโมงเรียน

10.30 - 11.00 พักรับประทานอาหารว่าง

11.00 - 12.00 ชั่วโมงเรียน

12.00 - 13.00 พักรับประทานอาหารเที่ยง

13.00 - 14.00 ชั่วโมงเรียน

14.00 - 14.30 พักรับประทานอาหารว่าง

14.30 - 15.00 ทบทวนวิชาที่เรียน

15.00 เลิกเรียน

ในชั่วโมงเรียนของแต่ละวัน ทางโรงเรียนจะจัดให้มีกิจกรรมทางด้านกีฬา ศิลป ดนตรี สอดแทรกไปเพียงอาทิตย์ละครั้ง ซึ่งไม่เหมือนกับตารางประจำวันธรรมดา ที่มีกิจกรรมทางด้านกีฬา ศิลป ดนตรีในทุก ๆ วัน

การจัดครุภัณฑ์เครื่องใช้ เครื่องเล่นในการเรียน

ในการสอนเด็กระดับนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการใช้เครื่องเล่นในโรงเรียนอันได้แก่ โต๊ะนักเรียนซึ่งต้องสูงจากพื้นถึงขอบโต๊ะ 45-50 เซนติเมตร เก้าอี้นักเรียน กระดานดำ แผ่นป้ายติดผลงานนักเรียน ตู้หรือชั้นสำหรับนักเรียนเก็บอุปกรณ์การเรียน และของเล่น ที่เก็บ

เครื่องใช้ประจำตัวนักเรียน ฯลฯ นอกจากนี้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ 2528 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กำหนดถึงการจัดครุภัณฑ์ เครื่องใช้ เครื่องเล่นในการการเรียนสำหรับโรงเรียนมีดังนี้

1. สื่อ-วัสดุอุปกรณ์และเครื่องเล่นในโรงเรียน โรงเรียนต้องจัดวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้เป็นสื่อเพื่อ การจัดประสบการณ์ การเรียน การเล่น ให้แก่เด็กได้ใช้อย่างเพียงพอครบถ้วนทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม เช่น กรรไกรหัตถ์มน กระดาษสีต่าง ๆ แป้งเปียกหรือกาว ดินสอสี ใหญ่ ดินสอเขียน แปร่งหรือฟู่กัน หรือสิ่งที่ใช้ทดแทนกันได้ ดินน้ำมันหรือดินเหนียว รูปภาพ ตรายาง หรือสิ่งที่ใช้ทดแทนกันได้ ภาพชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

2. อุปกรณ์ เครื่องเล่น หรือของเล่นในห้องจะต้องจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และตรงต่อวัยหรืออายุของเด็ก เช่น เครื่องเล่นชุด เกมพัฒนาสติปัญญา(เกมการศึกษา) ประเภทต่าง ๆ ที่จะเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ทางจักขุสัมผัส โสตสัมผัส กล้ามเนื้อเล็ก-ใหญ่ และประสาทสัมผัส เครื่องเล่นอุปกรณ์เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาการทางภาษา คณิตศาสตร์ ธรรมชาติศึกษา สังคมศึกษา ด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพ ส่วนเครื่องเล่นกลางแจ้งต้องมีอย่างน้อย 3 อย่าง เช่น ไม้สไลด์ ชิงช้า ราวไต่ ราวโหน ม้าหมุน บ่อทราย ฯลฯ

คุณลักษณะและหน้าที่ของครูอนุบาล

ในระยะก่อนวัยเรียนนั้น ครูอนุบาลย่อมจะต้องสำคัญต่อเด็กมาก ทั้งนี้ก็เพราะว่าครูอนุบาล เป็นครูคนแรกในชีวิต เด็กที่เขาเหล่านั้นได้พบกัน เป็นประสบการณ์แรกในชีวิต ดังที่ เบญจา แสงมลิ(เบญจา แสงมลิ 2522 : 15) กล่าวว่า ครูอนุบาลนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งรองลงมา จากบิดามารดาของเด็กเอง เมื่อเด็กเล็ก ๆ จากบิดามารดา มาโรงเรียน เด็กก็จะยึดถือครูแทน บิดามารดาของตน ภาพของครูและการกระทำของครูเป็นสิ่งประทับใจ เขา ครูจึงต้องระวังอารมณ์ ทำทางการพูด ตลอดจนการกระทำต่าง ๆ เพราะเด็กจะถือเป็นแบบอย่างด้วย นอกจากนี้แล้วครูอนุบาลยังทำหน้าที่ เชื่อมโยงชีวิตของเด็กที่บ้านกับทางโรงเรียนด้วย

ลักษณะครูอนุบาล

ครูอนุบาลที่ดีจะต้องเป็นผู้มีจิตใจรักเด็ก พร้อมทั้งจะอุทิศเวลาเพื่อเด็ก จากหนังสือพจนานุกรมโลก (The World Book Encyclopedia.1980 : 249-250) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูอนุบาลไว้ว่า "สิ่งที่ครูอนุบาลควรมี คือ ต้องเป็นคนที่สามารถเข้ากันได้กับเด็กได้ ทำงานร่วมกับเด็กได้ มีความอดทน สามารถพูดจากับเด็กได้รู้เรื่องครูจะเป็นผู้ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกรักและนับถือตัวเองได้ และมีความอดทน สามารถพูดจากับเด็กได้รู้เรื่องครูจะเป็นผู้ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกรักและนับถือตัวเองได้ และมีความอดทน สามารถพูดจากับเด็กได้รู้เรื่องครูจะเป็นผู้ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกรักและนับถือตัวเองได้" บุญเยี่ยม จิตรดอน(บุญเยี่ยม จิตรดอน 2520 : 13-15) ได้กล่าวถึงลักษณะครูอนุบาลที่ดีควรเป็นดังนี้

1. จะต้องรักเด็กจริง ๆ สนุกสนานร่วมกับเด็กแต่ละคนอย่างทั่วถึง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
2. ยอมรับความจริงในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาสแก่เด็กแต่ละคนได้ประสบความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ เรียนรู้ถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวเข้ากับกลุ่มสังคมต่าง ๆ ได้
3. พยายามมองหาส่วนดีในตัวเด็ก เพื่อใช้วิธีชมอย่างฉลาด เพื่อให้เด็กได้มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ดี
4. ใช้วิธีแนะแนวทางอย่างฉลาด ระมัดระวังเพื่อควบคุมกิจกรรมารยาท รวมทั้งความปลอดภัย และควรปล่อยให้เด็กมีส่วนร่วมโดยมีขอบเขต
5. พูดกับเด็กช้า ๆ และชัดเจนทุกคำ เพื่อให้เด็กทั้งชั้นได้ยินโดยทั่ว แต่ไม่ถึงกับตะโกน
6. ไม่ดูถูกเหยียดหยามเด็ก และไม่ปล่อยให้เด็กหัวเราะเยาะเพื่อน เมื่อเพื่อนทำผิดหรือทำพลาด ความผิดของเด็กส่วนน้อยหรือคนเดียว ไม่ควรให้ทั้งชั้นเดือดร้อน

โดยสรุปครูอนุบาลควรมีลักษณะ คือ มีสุขภาพดี มีความอดทน และอดกลั้นอยู่ในวัยหนุ่มสาว มีอารมณ์ขัน มีไหวพริบ มีการฝึกและมีประสบการณ์ รู้จักควบคุมเสียงไม่ให้ดังหรือเบาเกินไป ตลอดจนรักเด็กโดยทั่วหน้า

หน้าที่ของครูอนุบาล

ครูอนุบาลควรจะเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา ไปทำงานเป็นประจำ เตรียมการสอนสม่ำเสมอ เนื่องจากหน้าที่ของครูอนุบาลไม่ได้ขึ้นกับการสอนเลข สอนหนังสือ ความสำคัญของครูขึ้นอยู่กับสอนให้เด็กรู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักสร้างสรรค์ ครูจะต้องเข้าใจเด็ก รู้จักชื่อ นามสกุล และประวัติสั้น ๆ เกี่ยวกับครอบครัวของเด็ก เพื่อจะช่วยให้เด็กรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ และความอบอุ่นใจยิ่งขึ้น ครูควรให้ความสนใจเด็กแต่ละคนให้เท่า ๆ กัน ไม่ลำเอียงเลือกที่รักมักที่ชัง จัดที่นั่งให้เหมาะสม และแนะนำเด็กให้รู้จักกัน รวมทั้งแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในโรงเรียนด้วย เบญจา แสงมลิ (เบญจา แสงมลิ 2522 : 15-20) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูอนุบาลและผู้ดูแลเด็กเล็กไว้ดังนี้ คือ

1. ให้ความช่วยเหลือ ครูอนุบาลเป็นผู้แนะ ผู้ช่วย ผู้ควบคุมดูแลเด็ก เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รู้จักช่วยเหลือตัวเอง หัดคิด หัดสังเกต หัดค้นหาเหตุผลด้วยตนเอง
2. ให้การอบรมเด็ก เด็กในวัยอนุบาลนี้ควรได้รับ "การอบรม" มากกว่า "การสอน" โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำ ชี้แจง ชักจูง และควบคุมอยู่ ส่งเสริมและสร้างความเจริญงอกงามให้แก่จิตใจเด็ก ให้เด็กรู้จักคิด รู้จักสังเกต รู้จักเปรียบเทียบ สามารถตัดสินใจ และพึ่งตนเองได้ ให้มีความประพฤติดี และมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด
3. ให้อิสระภาพแก่เด็ก ครูควรให้เด็กมีอิสรภาพที่จะเคลื่อนไหว หรือใช้กำลัง ความว่องไวได้ตามความต้องการของธรรมชาติ การที่ครูใช้วิธีบังคับให้เด็กนั่งนิ่ง ๆ อย่างผู้ใหญ่นั้นเป็นการอบรมที่ขัดกับจิตใจของเด็กในวัยนี้เป็นอย่างที่สุด
4. ระวังดูแลเด็กให้ปลอดภัย เด็กเล็ก ๆ ที่ร่างกายแข็งแรง สุขสบาย จะไม่อยู่นิ่งชอบการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ จึงมักเกิดอุบัติเหตุและมีอันตราย ครูอนุบาลจึงต้องดูแลเด็กให้อยู่ในสายตาของตนเองเสมอ
5. เลี้ยงดูเด็ก เด็กเล็กก่อนวัยเรียนที่ผู้ปกครองส่งให้มาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลในเวลากลางวันนั้น ก็เพื่อจะให้โรงเรียนทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรหลานแทนตน ฉะนั้น ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรจัดเลี้ยงดูให้เด็กเติบโต และสุขสบาย

6. ส่งเสริมความเจริญเติบโตด้านต่าง ๆ โดยที่ครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็กและเรื่องพัฒนาการของเด็กให้เด็กได้กินดีอยู่ดี มีการเคลื่อนไหว มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริง เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อน กระทำกิจกรรมที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกต การเปรียบเทียบ การค้นคว้าหาเหตุผล

7. ปลุกฝังนิสัยที่ดีงาม เด็กเล็กอายุหนึ่งขวบถึงห้าขวบนี้เป็นระยะสำคัญที่สุดของชีวิต ในการปลุกฝังเด็กให้มีนิสัยที่ดีนั้น เด็กจะต้องกระทำสิ่งที่ได้อย่างสม่ำเสมอ สิ่งใดดีครูจะต้องฝึกหัดให้เด็กทำ เด็กจะได้นำไปปฏิบัติตาม

8. ชัดเกลานิสัยที่ไม่ดี เด็กบางคนมีนิสัยคือ รื้อเอาแต่ใจตัวเอง รังแกผู้อื่น งอแง ตีนกλώ ครอบงำจะพบเด็กในความรับผิดชอบ เช่นนี้ ครูอนุบาลจะต้องคอยแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีของเด็ก ด้วยการชี้แจงให้เห็น สอนให้รู้จักควบคุมตนเอง ตาหนิและลงโทษถ้ายังคือ รื้ออยู่ ชมเชย ถ้าเด็กประพฤติดีขึ้น การชัดเกลานิสัยนั้น ต้องใช้เวลาาน และครูต้องฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ครูต้องมีความอดทน เมตตาปราณีต่อเด็ก เข้าใจปัญหาและสาเหตุของเด็ก จึงจะช่วยชัดเกลานิสัยเด็กได้

9. การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ครูอนุบาลมีหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ เตรียมสภาพของร่างกายและจิตใจเด็ก ให้พร้อมที่จะรับการศึกษาขั้นต่อไป

10. ให้เด็กมีความรู้เหมาะสมกับวัย เด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็น สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เด็กต้องการคำตอบง่าย ๆ ไม่ลึกซึ้ง การที่จะให้เด็กเรียนรู้ นั้น ควรพิจารณาว่าเด็กอายุเท่าใด เด็กสนใจต่อสิ่งใด ทุกอย่าง que เด็กเรียนรู้ นั้นต้อง เป็นสิ่ง ที่ง่าย และเหมาะสมกับวัยของเด็ก และมีประโยชน์ต่อเด็ก สิ่งนั้นควรเป็นความรู้พื้นฐานของเด็ก เป็นสิ่งที่เด็กแลเห็นได้ กระทำได้ เด็กจึงจะเข้าใจได้จริง

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการสร้างเด็กอนุบาล ครูจะต้องให้เด็กเชื่อมั่นได้ว่าจะ เป็นผู้ นำ ของเด็กได้ จะต้องเป็นผู้มีความรู้วิชาพื้นฐาน และมีคุณลักษณะที่จะทำงานกับเด็ก และทำให้เด็กชอบด้วย สำหรับในด้านเพศ และสภาพภาพส่วนตัวของครูอนุบาลนั้น ฟูลเลอร์ (Fuller, 1961 : 19-20) ได้กล่าวว่ การวิจัยที่ผ่านมาไม่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่าครูอนุบาลที่ประสบความสำเร็จ นั้นเป็นเพศใด แต่งงานหรือยังเป็นโสด อายุเท่าใด ระดับการศึกษาเพียงใด แมแต่ศึกษาพิเศษก็ หรือผู้บริหารการศึกษา ก็ยังไม่สามารถวัดความสำเร็จของครูอนุบาลได้

บทบาทของครูอนุบาล

ครูอนุบาลต้องมีพฤติกรรมที่ติดต่อกับ เด็กอยู่ตลอดเวลา และมีอิทธิพลในการ เสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็ก เป็นอย่างมาก หน่วยศึกษานิเทศก์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 254-257) จึงได้ เสนอแนวทางปฏิบัติสำหรับครู พอสรุได้ดังนี้ คือ

1. บทบาทของครูในฐานะที่เป็นแม่อย่างของเด็ก เนื่องจาก เด็กวัยก่อน เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ เป็นอันมาก . ครูจึงควรมีบุคลิกภาพที่ดี พูดจาสุภาพ มีระเบียบ สะอาด ประหยัด และไม่ลำเอียง

2. บทบาทของครูในการเสริมสร้างบุคลิกภาพ และการสร้างสรรค์ คือการตั้งใจ เมื่อเด็กพูด สนใจต่อคำถามของเด็ก ชมเชย ยกย่องผลงานของเด็ก ไม่เปรียบเทียบ เด็กกับคนที่มีความสามารถมากกว่า และให้โอกาสแก่ เด็ก เล่นและทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระและสร้างสรรค์

3. บทบาทของครูในการส่งเสริมโภชนาการของเด็ก โดยการจัดทำอาหารกลางวันและอาหารว่างในเด็ก ร่วมกับผู้ปกครอง หรือประเมินสภาพโภชนาการเป็นระยะ ๆ และแก้ไขปรับปรุง เมื่อกรณีมีปัญหาเกิดขึ้น

4. บทบาทของครูในการส่งเสริมลักษณะนิสัยส่วนตัวและสังคม ได้แก่ การฝึกเด็กให้มีนิสัยในเรื่องกิจวัตรส่วนตัวอย่างมีระเบียบ ฝึกให้เล่น เป็นกลุ่ม มีกติกา รู้จักการแบ่งปัน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น สามารถเล่นตามลำพัง รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง

5. บทบาทของครูในการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อ และการปรับตัวโดยทั่วไป อันได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้มือ และสายตาจะช่วยสร้างความพร้อมในการอ่านเขียนของเด็ก เช่น ให้เด็กปั้นดินน้ำมัน วาดรูป ฝึกกระดาษ ฯลฯ

6. บทบาทของครูในการส่งเสริมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่ และการทรงตัว ได้แก่ การฝึกเด็ก นั่ง ยืน เดิน วิ่ง ให้ถูกท่า ฝึกให้กระโดด ปีน ลอด คลาน เล่นลูกบอล ถีบสามล้อ เล่นดนตรีง่าย ๆ และแก้ไขปรับปรุงการทรงตัวที่ไม่เหมาะสมของเด็ก

7. บทบาทของครูในการส่งเสริมความเข้าใจภาษา อาจจะได้โดยการสนทนากับเด็ก ให้เด็กเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวเอง หรือสิ่งที่ได้พบเห็น หรือนึกคิด ส่งเสริมให้เด็กเล่นสมมุติ พาเด็ก

ไปทัศนศึกษานอกสถานที่ จัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กสามารถบอกชื่อสี หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการพูด และการฟังของเด็ก

นอกจากครูซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่ง ในสถานศึกษาระดับก่อนวัยเรียนแล้ว บุคคลอีกผู้หนึ่งซึ่งมีบทบาท และหน้าที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าครู บุคคลผู้นั้นก็คือ พี่เลี้ยงเด็ก ซึ่งเป็นบุคคลที่ช่วยครูปฏิบัติการสอน ในการดูแลเด็กและช่วยเด็กในขณะที่เด็กกำลังเล่นหรือทำกิจกรรม พี่เลี้ยงเด็กควรจะได้มีการผ่านการอบรม ในเรื่องการเลี้ยงดูและพัฒนาการเช่นกัน ซึ่งพี่เลี้ยงเด็กควรจะมีคุณสมบัติดังนี้ (วารสาร รักวิจัย 2527 : 159)

1. รักเด็กและยิ้มแย้มแจ่มใส
2. มีเมตตากรุณา อารมณ์ดี ใจเย็น ขยันอดทน
3. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
4. พุดจาไพเราะ สุภาพ เรียบร้อย
5. มีความแคล่วคล่องว่องไว เพื่อช่วยครูก่อนวัยเรียน ดูแลเด็กในการช่วยไถ่ถอนอุบัติเหตุอันตรายให้แก่เด็ก
6. มีสุขภาพดี เพราะการทำงานกับเด็กเล็กนั้น จิตใจดี ร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัย บ่อยกันติดต่อเด็ก ๆ ด้วย
7. การแต่งกาย สุภาพ สะอาด เรียบร้อยให้เหมาะสมเวลาปฏิบัติงาน
8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน
9. ควรกล้าแสดงออกในการทำอะไร ๆ ให้สนุก เช่น ร้องรำทำเพลง เล่นสมมุติ ฯลฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2516 พิชัย สันตภิรมย์ (พิชัย สันตภิรมย์ 2516 : 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้รูปแบบการสอน ของครูอนุบาลโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร" โดยศึกษาจากครูอนุบาล 200 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก

มีเด็กเพียงชั้นละ 1 ห้องเรียน ครูส่วนใหญ่จึงไม่มีอุปกรณ์การสอนเพียงพอ แต่ก็ได้ตระหนักถึงคุณค่าของอุปกรณ์การสอน นอกจากนี้ส่วนใหญ่ยังมีคุณวุฒิค่า ไม่เข้าใจวิธีการใช้ และผลิติดูอุปกรณ์การสอน ทั้งยังไม่เคยได้รับการอบรมศึกษา เรื่องการสอนเด็กอนุบาลมาก่อน

กิตติวดี บุญชื่อ และคนอื่น ๆ (กิตติวดี บุญชื่อ และคนอื่น ๆ 2520 : 65) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนของเด็กลูกอนุบาลโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ในเรื่องการทดลองสอนชั้นอนุบาล โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515-2520 ผลการวิจัยพบว่า ในการสอนระดับอนุบาลศึกษา หรือระดับปฐมวัยนั้น ควรจะเป็นการสอนโดยมุ่งเน้นการฝึกความพร้อมด้านต่าง ๆ การปลูกฝังทัศนคติ การเสริมสร้างลักษณะนิสัย สุนิสัย จรรยา มารยาท ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย สติปัญญา รวมทั้งการพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม ฝึกให้เป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด มีเหตุผล และช่วยตัวเองได้มากกว่าการเน้นในด้านวิชาการ ได้แก่ การสอนอ่าน เขียน ทาเลข รวมทั้งการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน เพราะ เป็นการสูญเสียเปล่า กล่าวคือ เด็กที่ผ่านอนุบาลมาแล้ว อ่านออก เขียนได้ คิดเลขได้ พอเข้ามาเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ในระบบโรงเรียนแบบสาธิตซึ่งจัดการเรียนการสอนสอดคล้องตามแนวหลักสูตรใหม่) ก็จะต้องเสียเวลาเรียนซ้ำทบทวนใหม่อีก อาจจะมีผลทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้นที่จะเรียนเท่าที่ควร เพราะไม่มีอะไรใหม่ที่จูงใจให้ตื่นตัวและเฝ้ารู้

ในด้านคุณลักษณะของครูอนุบาล วันดี วุฒิโชค (วันดี วุฒิโชค 2522 : 76) ได้ทำการวิจัยถึง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ในทัศนะครูใหญ่ ครู และผู้ปกครอง ในกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยพบว่า ครูอนุบาลควรมีคุณลักษณะที่รักและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองแก่เด็ก พุดจาสุภาพ ไม่ขู่และบังคับเด็ก ควรที่แจ่มเหตุผลให้เด็กเข้าใจ รักษาความลับของนักเรียน ผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงาน มีความรับผิดชอบ และเอาใจใส่ในงานของตน รู้จักปรับปรุงตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

ในปี พ.ศ. 2523 พรหมมา ภางาม (พรหมมา ภางาม 2523 : 88) ได้ทำการค้นคว้าวิจัยเรื่อง "ปัญหาการจัดการศึกษา สำหรับเด็กวัยก่อนเข้าเรียนในจังหวัดปทุมธานี" ผลของการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลนั้นมีปัญหาทุกด้าน เช่น การบริหารโรงเรียนด้านการเรียนการสอน หรือด้านการให้บริการแก่นักเรียน และยังได้เสนอแนะไว้

ว่าควรจะมีการจัดอบรมครูที่สอนอยู่ในระดับอนุบาลอยู่เป็นประจำ เพื่อการวางแผนร่วมกัน และ การจัดหาหลักสูตรของวิทยาลัยครูสำหรับเด็กอนุบาล ควรจะมีการเตรียมประสบการณ์เพื่อให้ครูมีความพร้อมในด้านทักษะมากกว่าอย่างอื่น

และในปีเดียวกันนี้ สุทธิ ฤกษ์สุกสมพล (สุทธิ ฤกษ์สุกสมพล 2523 : 85) ได้ศึกษาความคิดเห็นของพ่อแม่ที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาล ที่มุ่งจัดการศึกษาทางด้านการเตรียมความพร้อมพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อนโยบายการจัดการเรียนการสอน ในระดับชั้นอนุบาลที่มุ่งเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะ เนื่องจากจะทำให้เด็กมีความรู้สึกรักและชอบมาโรงเรียน การเรียนเป็นการเตรียมความพร้อม ทางด้านสติปัญญาให้พร้อมที่จะเรียนต่อไป เป็นการพัฒนาความพร้อมทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ การเรียนนี้ไม่เป็นการเร่งเด็กจนเกินไป เด็กกระตือรือร้นที่จะเรียน เด็กมีความกล้าที่จะแสดงออก และสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว อยู่เสมอ เด็กรู้จักรับผิดชอบและสามารถช่วยเหลือตนเองได้เป็นอย่างดี เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่เคร่งเครียดกับการทำการบ้าน เด็กมีระเบียบวินัย และรู้จักรับผิดชอบตนเอง เป็นการฝึกทักษะเพื่อช่วยเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียน อ่าน เขียน ต่อไป

ส่วนความพร้อมของโรงเรียนอนุบาลของรัฐ พูนศรี ดันดีวัฒน์ (พูนศรี ดันดีวัฒน์ 2526 : 67) ได้ทำการศึกษา ทักษะของผู้บริหารและครู ต่อความพร้อมในการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเห็นว่าการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลทุกด้านมีความพร้อมมาก โดยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ การบริหารงานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานวิชาการ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน งานบุคคลากร และงานอาคารสถานที่ สำหรับครูมีความเห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมมากในเรื่องการบริหารกิจการนักเรียน งานวิชาการ งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ส่วนความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่และบุคคลากรยังไม่มากนัก

งานวิจัยต่างประเทศ

คัลกิน (Culkin.1949 : 104-107) ได้ทำการศึกษาในเรื่อง การสอนเด็กเล็กในปี

ค.ศ. 1949 ได้ให้ข้อเสนอนี้ไว้ว่า ครูอนุบาลจะต้องเข้าใจเด็ก เข้าใจกฎของความเจริญเติบโต ต้องมีลักษณะอันที่พึงประสงค์ของเด็ก เช่น ไม่พูดเสียงดังจนเกินไป เวลาสอน น้ำเสียงให้เด็กฟังแล้วเกิดความอบอุ่น กิริยาท่าทางไม่รีบร้อน ไม่แสดงสีหน้า เบื่อหน่ายให้เด็กเห็น มีความกระตือรือร้นในการทำงาน แสดงความเป็นเพื่อนกับเด็ก มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน และมีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ โดยเฉพาะต้องเป็นคนที่รักเด็กด้วย จึงจะเป็นครูอนุบาลที่ดีได้

บลูม (Bloom.1964 : 209-225) ได้ทำการศึกษานปี 1964 เกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาและบุคลิกภาพของมนุษย์ พบว่าระยะ 4 ปีแรก สติปัญญาของเด็กได้รับการหล่อหลอมไปแล้วประมาณครึ่งหนึ่ง เมื่อเด็กอายุถึง 6 ปี พร้อมทั้งจะเข้าโรงเรียนได้สติปัญญาก็จะได้รับการหล่อหลอมไปแล้วถึงร้อยละ 75 ถ้าจะนับแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เมื่อเด็กอายุได้ 4 ปี สติปัญญาของเด็กได้รับการพัฒนามากกว่าร้อยละ 30 ก่อนที่จะมีอายุ 6 ปี จึงเห็นได้ว่าในระยะ 6 ปีแรกของชีวิตเด็กนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญา และบุคลิกภาพเป็นอย่างยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรเอาใจใส่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถ ไม่ควรรอให้เข้าโรงเรียนเสียก่อนจึงเริ่มเรียน

ด้านความสำคัญของการอนุบาล ในปี ค.ศ. 1966 มัวร์ (Moore. 1966 : 5-14) ศาสตราจารย์ทางการประถมศึกษา ได้ชี้แนะในเรื่องนี้ว่า ครูอนุบาลนับว่าเป็นบุคคลที่สำคัญมากในการเรียนการสอน เพราะจะเน้นในการทำวิจัยใด ๆ ก็ตามครูควรจะมีส่วนร่วมด้วยทุกครั้ง เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด และครูควรรู้จักเลือกสรรประสบการณ์อันมีคุณค่าให้แก่เด็ก

ต่อมาในปี ค.ศ.1978 ปีเตอร์ (Peter. 1978 : 7215-A) ได้ทำการค้นคว้าวิจัยถึงพัฒนาการของเด็กแรกเริ่มในประเทศเปรู ผลการวิจัยพบว่า การให้การศึกษาแก่เด็กเล็กไม่ค่อยจะได้ผลเต็มที่นัก เนื่องจากหลักสูตรไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลไว้ด้วย กลยุทธ์ที่ดีในการสอนเด็กก็คือ ต้องรู้ว่าธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ต้องการอะไร ประสบการณ์ที่ได้มาจากบ้านของเด็กแต่ละคนมีอะไรบ้าง การให้การศึกษาแก่เด็กเล็กจึงจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ปี ค.ศ. 1985 ฟูกัว (Fuqua. 1985 : 78-A) ได้ศึกษาถึงการปะทะสัมพันธ์และการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเด็กนักเรียนระดับอนุบาลในห้องเรียน จะขึ้นอยู่กับบรรยากาศของห้องเรียน โดยทำการทดลองจากสภาพห้องเรียน 2 ห้อง ผลการศึกษาค้นพบว่า หากจัดสภาพบรรยากาศของห้องเรียนแตกต่างกัน เด็กที่อยู่ในห้องเรียนก็จะมีพฤติกรรมแตกต่างกันไปด้วย

กล่าวคือ ห้องที่มีบรรยากาศดี เสียงดัง เป็นระเบียบ เด็กจะมีความรู้สึกขัดแย้งกันระหว่างเพื่อน
ในห้อง แต่ในขณะที่ห้องจัดตามรูปแบบธรรมชาติมีความราบรื่น เด็กจะมีความพอใจและมีความ
สัมพันธ์กับเพื่อนที่ดี

ในปีเดียวกัน การ์เซีย (Garcia. 1985 : 3593-A) ได้ทำการศึกษาเพื่อเสนอ
ความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาล เปอร์โตริกัน ผลของการศึกษาวิจัย
ครั้งนี้ได้ข้อ เสนอแนะที่เป็นประโยชน์ คือ

1. ด้านหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม และภูมิปัญญาในความเป็นพลเมืองของ
ประเทศตนเอง และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์
2. ด้านการเรียนการสอน ครูควรเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติในการเรียน และควรมีอุปกรณ์
การสอน ที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้มีวุฒิทางการสอนอนุบาลโดยเฉพาะ
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

วิธีการดำเนินการศึกษาและค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาวิจัยดำเนินการไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต้องการสำรวจความเห็นของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล เอกชนในกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ โดยการสุ่มผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2530 จากโรงเรียนต่าง ๆ 22 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่ม ยึดตามตารางของ เคริจิ และ มอร์แกน (Krejice & Morgan) (ลัดดาวัลย์ หวังพานิช 2528 :200) โดยใช้ผู้ปกครองหนึ่งคนต่อนักเรียนหนึ่งคน ได้จำนวนผู้ปกครองที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 451 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการดังนี้

1. นำรายชื่อโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เลือกมาเฉพาะโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ ซึ่งได้รับการยืนยันจากศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนฝ่ายอนุบาล และผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลโดยตรงว่าเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ
2. สุ่มโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ จำนวนทั้งสิ้น 220 โรงเรียน มาร้อยละสิบ ได้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 22 โรงเรียน
3. สุ่มนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ประมาณร้อยละสิบห้า ของจำนวนนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 ในแต่ละโรงเรียน และให้ผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านั้น เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ต้องตอบแบบสอบถาม จากวิธีการข้างต้น ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลรวมทั้งสิ้น 451 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง ถึง เหตุผลของการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลาน และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งเน้นวิชาการ ตลอดจนผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรม และพัฒนาการ ของเด็ก โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจเหตุผลในการเลือกโรงเรียนให้บุตรหลาน โดยให้ผู้ปกครอง ระบุเหตุผลตาม 17 อย่าง พร้อมทั้งคำถามปลายเปิดที่ให้ระบุเหตุผลอื่น ๆ นอกเหนือจาก 17 รายการที่ทำหมด

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียน อนุบาลที่มุ่งเน้นวิชาการ ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดความพึงพอใจในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรม และพัฒนาการของเด็ก ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับเพื่อให้ประเมินตั้งแต่พอใจมากที่สุดถึงพอใจน้อยที่สุดจำนวน 15 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจาก เอกสาร ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวในการสร้างข้อคำถาม
2. สร้างแบบสอบถามภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท
3. หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Face Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้รู้และผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาระดับอนุบาลที่มุ่งเน้นวิชา การตรวจดูความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากนั้นนำมาปรับปรุงครั้งสุดท้ายเพื่อใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อนำไปขออนุญาต และความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในการยื่นแบบสอบถามให้แก่โรงเรียนอนุบาล เอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

2. ขอนหนังสือ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อส่งถึงผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยนำหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พร้อมแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไปยังโรงเรียนอนุบาล เอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเข้าพบครูใหญ่และครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และฝากแบบสอบถามให้ครูประจำชั้นฝาก เด็กนักเรียนไปให้แก่ผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้นัดหมายวันในการรวบรวมแบบสอบถามคืนจากครูประจำชั้น

4. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ตามวัน และเวลาที่กำหนดไว้กับโรงเรียนอนุบาลทุกแห่ง ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 451 ฉบับ และได้รับคืนมา 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.36

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามจุดมุ่งหมายสำหรับจุดมุ่งหมายที่การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ถึง เหตุผลของการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้เด็ก ใช้การแจกแจงจำนวนความถี่ และร้อยละของเหตุผลในการเลือกโรงเรียน

2. การวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งเน้นวิชาการ และต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของระดับ

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน และต่อพฤติกรรมและการพัฒนาการของ เด็ก โดยพิจารณาระดับความพึงพอใจตามเกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีความพอใจน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีความพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีความพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีความพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีความพอใจมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติพื้นฐาน

1. ค่าคะแนนเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

(ลัดดาวัลย์ หวังพานิช 2528 : 32)

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(ลัดดาวัลย์ หวังพานิช 2528 : 45)

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1. ศึกษาเหตุผลของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ โดยวิธีใช้การแจกแจงนับจำนวนความถี่ และร้อยละของเหตุผลในการเลือกโรงเรียน

ตอนที่ 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ เช่น การจัดเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดครูผู้สอน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนและการจัดกลุ่มนักเรียน การให้การบ้าน และกิจกรรมพิเศษ การควบคุมดูแล การรายงานพัฒนาการของเด็ก และการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยการหาคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อแล้วนำมาเทียบเกณฑ์ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ พัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทาง

สังคม และพัฒนาการทางร่างกาย โดยการหาคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ แล้วนำมาเทียบกับ เกณฑ์ประเมินตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ได้จากแบบสอบถามจำนวน 385 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ได้ผลดังต่อไปนี้

1. เหตุผลในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของผู้ปกครองนักเรียน

จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งให้ผู้ปกครองแสดงเหตุผลในการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลาน นำมาหาความถี่ของเหตุผลแต่ละข้อปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ความถี่และร้อยละของเหตุผลในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของผู้ปกครอง

เหตุผล	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ความสำคัญ
1. ครูสอนดี เน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็ก เข้าโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดี	247	64.15	1
2. คณะครูเอาใจใส่ เด็กดี	230	59.74	2
3. อาคารเรียนสวยงามมั่นคง	220	57.14	3
4. ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี	218	56.62	4
5. โรงเรียนมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักทั่วไป	216	56.10	5
6. บริเวรโรงเรียนร่มรื่นสวยงาม	215	55.80	6
7. โรงเรียนอยู่ใกล้ที่ทำงาน	206	53.50	7
8. มีเครื่องอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้เด็กอยู่โรงเรียนด้วยความสบาย	203	52.70	8
9. มีแพทย์หรือพยาบาลประจำ	201	52.20	9
10. มีบริการรถรับ-ส่ง	200	51.94	10
11. มีลูกหลานเคย เรียนหรือกำลัง เรียนอยู่	199	51.68	11

ตาราง 1 (ต่อ)

เหตุผล	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ความสำคัญ
12. ค่าเล่าเรียนเหมาะสม	198	51.43	12
13. มีคนรู้จักแนะนำทัศน	197	51.17	13
14. ครูใหญ่หรือผู้บริหารหรือเจ้าของโรงเรียนน่า นับถือหรือมีชื่อเสียง	196	50.90	14
15. ความสะดวกในการรับ-ส่งด้วยตนเอง	195	50.65	15
16. โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน	194	50.39	16
17. มีของเล่นมาก	189	49	17
18. เหตุผลอื่น ๆ ได้แก่			
18.1 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับ เด็กนักเรียนที่อยู่ในวัยอนุบาล	8	2	18
18.2 โรงเรียนมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดี	7	1.8	19
18.3 โรงเรียนให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มที่ เหมาะสมและเพียงพอแก่เด็กนักเรียน	4	1	20
18.4 รู้จักกับอาจารย์เป็นการส่วนตัว	2	.5	21
18.5 โรงเรียนมีอุปกรณ์และของเล่นสำหรับเด็ก มากและเด็กมีโอกาสได้ใช้อย่างทั่วถึง	1	.2	22
18.6 โรงเรียนมีครูจำนวนมากพอกับจำนวนนักเรียน	1	.2	23
18.7 นักเรียนสอบเข้าโรงเรียนสาธิตไม่ได้จึงต้อง ให้เรียนต่อไป	1	.2	24
18.8 เป็นความต้องการของตัวเองนักเรียนเอง	1	.2	25
18.9 ทดลองหาประสบการณ์ว่าโรงเรียนนี้เป็น อย่างไร	1	.2	26

ข้อมูลในตาราง 1 แสดงว่า ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานนั้น ผู้ปกครองพิจารณาเหตุผลเรียงตามลำดับความสำคัญต่อไปนี้คือ ผู้ปกครองคำนึงถึงเหตุผลด้านครูสอนดี เน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็ก เข้าโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดีมาเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาได้แก่ คณะครูเอาใจใส่เด็กดี อาคารเรียนสวยงามมั่นคง ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไป บริเวณโรงเรียนร่มรื่นสวยงาม และโรงเรียนอยู่ใกล้ที่ทำงานตามลำดับ ส่วนเหตุผลอื่น ๆ เช่น การมีเครื่องอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้เด็กอยู่ในโรงเรียนด้วยความสะดวกสบาย การมีแพทย์หรือพยาบาลประจำ การมีบริการรถรับ-ส่ง หรือการที่มีลูกหลานเคยเรียนหรือกำลังเรียนอยู่ ตลอดจนค่าเล่าเรียนเหมาะสม เป็นเหตุผลที่มีความสำคัญเป็นอันดับท้ายๆ

นอกเหนือจากเหตุผลที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม ผู้ปกครองยังกล่าวถึงเหตุผลอื่น ๆ ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งเน้นวิชาการ เป็นการเพิ่มเติม เป็นต้นว่า โรงเรียนจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับเด็กนักเรียนที่อยู่ในวัยอนุบาล โรงเรียนมีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดี โรงเรียนให้บริการด้านอาหารและเครื่องคั้นที่เหมาะสม และเพียงพอกับเด็กนักเรียน ผู้ปกครองรู้จักกับอาจารย์เป็นส่วนตัว เป็นต้น

2. ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดการเรียนการสอนซึ่งได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ปรากฏผลตามตารางที่ 2

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความพึงพอใจ ต่อการจัดการเรียนการสอน ตามทัศนะของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งวิชาการ

ความพึงพอใจ	\bar{X}	S	อันดับ ความสำคัญ
1. โรงเรียนเตรียมพร้อมทางการอ่าน เขียน และเลข เพื่อสอนเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดี	4.2987	0.8014	1
2. โรงเรียนเน้นการทำแบบฝึกหัด เพื่อสร้างความเข้าใจ	4.1013	0.8245	2
3. โรงเรียนสอนให้เด็ก เรียน อ่าน เขียน และสะกดคำภาษาไทยง่าย ๆ	4.0727	0.7905	3
4. โรงเรียนมุ่งฝึก เด็กคัด เขียนให้ถูกต้องและสวยงาม	4.0156	0.7970	4
5. โรงเรียนสอนให้เด็ก เรียน อ่าน เขียนและสะกดคำภาษาอังกฤษง่าย ๆ	3.9740	0.8161	5
6. โรงเรียนให้ เด็กทำการบ้านทุกวัน	3.7896	0.9868	6
7. คณะครูและผู้บริหารต้อนรับผู้ปกครองด้วยไมตรีจิตอันดี	3.7584	0.9690	7
8. เด็กมี เสรีภาพในการ เล่นและการแสดงออก	3.6935	0.9998	8
9. คณะครูและผู้บริหารพร้อมรับฟังคำติชมของผู้ปกครอง	3.6710	1.0039	9
10. โรงเรียน เตรียมอุปกรณ์การเรียนทุกอย่างให้พร้อม	3.6494	1.0676	10
11. โรงเรียนกำหนดให้ เด็กท่องจำความรู้ต่าง ๆ	3.6416	0.9362	11
12. ครูช่วย เหลือนัก เรียนที่ เรียนช้าหรือมีปัญหา	3.6260	0.8841	12
13. โรงเรียนจัดทดสอบนักเรียนตลอดเวลา	3.6156	0.8943	13
14. โรงเรียนแจ้งผลการ เรียนและพัฒนาการนักเรียนอย่างเพียงพอเป็นระยะ ๆ	3.6052	1.0026	14
15. โรงเรียนสนับสนุนให้ เด็กสนใจช่างซักถาม	3.5922	1.0545	15
16. จำนวน เด็กนักเรียนต่อครูมีความ เหมาะสม	3.5818	1.0454	16
17. นักเรียนแต่ละห้องมีจำนวน เหมาะสมกับขนาดและพื้นที่ของห้อง	3.5662	1.0638	17

ตาราง 2 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	\bar{X}	S	อันดับ ความสำคัญ
18. ครูผู้สอนมีความ เข้มงวดกวดขันให้ เด็กอยู่ในระเบียบวินัย	3.5584	0.8553	18
19. โรงเรียนให้ เด็ก เรียนหนังสือมากกว่าการทำงานหรือ เล่น	3.4519	0.9781	19
20. โรงเรียนให้การบ้านและให้ ท่องจำระหว่างปิดภาค	3.3558	1.0490	20
21. โรงเรียนส่งเสริมให้ เด็กรักการอ่านหนังสือและเข้าห้องสมุด	3.3221	1.1320	21
22. ครูมีการลงโทษนักเรียนที่ทำผิดหรือรังแกเพื่อน	3.2961	0.9578	22
23. ครูจัดกิจกรรมให้ เด็กอ่านนิทานหรือพูดหน้าชั้น	3.2000	1.0047	23
24. โรงเรียนนำแบบ เรียนชั้นประถมศึกษาให้นัก เรียนใช้เรียนและฝึกหัด	3.0353	1.0353	24
เฉลี่ยรวม	3.6669	0.9965	

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 2 พบว่าผู้ปกครองพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อการเตรียมความพร้อมทางการอ่าน เขียน และเลข เพื่อสอบเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดี ส่วนที่ผู้ปกครองมีความพอใจมากอันดับแรก ได้แก่โรงเรียนเน้นการทำแบบฝึกหัดเพื่อสร้างความเข้าใจ รองลงมาได้แก่โรงเรียนสอนให้เด็กเรียน อ่าน เขียน และสะกดคำภาษาไทยง่าย ๆ โรงเรียนมุ่งฝึกเด็กคิด เขียนให้ถูกต้องและสวยงาม โรงเรียนสอนให้เด็กเรียน อ่าน เขียน และสะกดคำ

ภาษาอังกฤษง่าย ๆ โรงเรียนให้เด็กทำการบ้านทุกวัน และคณะครูและผู้บริหารพร้อมรับฟังคำติชมของผู้ปกครอง ส่วนความพึงพอใจที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ โรงเรียนให้การทำบ้านและให้ห้องจ่าระหว่างปิดภาคเรียน โรงเรียนส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือและเข้าห้องสมุด ครูมีการลงโทษนักเรียนที่ทำผิดหรือรังแกเพื่อน ครูจัดกิจกรรมให้เด็กอ่านนิทาน หรือพูดหน้าชั้น โรงเรียนนำแบบเรียนประถมศึกษาให้นักเรียนใช้เรียนและฝึกหัด

3. ความพึงพอใจของผู้ปกครองในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก การวิเคราะห์หาความพึงพอใจในผลการสอน ที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กรวมทั้ง 4 ด้าน และเป็นรายชื่อซึ่งได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 ได้ผลตามตารางที่ 3 และ 4

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรม และพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน

ความพึงพอใจ	\bar{X}	S	อันดับ ความสำคัญ
1. พัฒนาการทางสติปัญญา	3.9152	0.7667	1
2. พัฒนาการทางร่างกาย	3.7260	0.9216	2
3. พัฒนาการทางอารมณ์	3.7255	0.8851	3
4. พัฒนาการทางสังคม	3.6877	0.8677	4
เฉลี่ยรวม	3.7913	0.8461	

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 3 พบว่าผู้ปกครองพึงพอใจในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรม และพัฒนาการของเด็กทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองพึงพอใจต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็ก เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา เป็นพัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางสังคม ตามลำดับ

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองใน ผลการสอนที่มีต่อพัฒนาการของเด็ก

ความพึงพอใจ	\bar{X}	S	อันดับ ความสำคัญ
1. สามารถในการอ่านหนังสือง่าย ๆ ได้	4.0909	0.7177	1
2. มีความสามารถในการสังเกตใช้ปฏิภาณและไหวพริบ	3.9351	0.7592	2
3. สามารถรู้จักและเข้าใจความหมายของตัวเลขและจำนวนอย่างแม่นยำ	3.9091	0.8001	3
4. มีความก้าวหน้าในการใช้ประโยคและคำพูดใหม่ ๆ	3.8805	0.7226	4
5. สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจน	3.8390	0.7840	5
6. สามารถอ่านอักษร หรือคำภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้	3.8364	0.7884	6
7. มีความสนใจอยากอ่านอยากรู้	3.8360	0.9511	7
8. มีความรักและความรับผิดชอบในการเรียนและการบ้าน	3.7558	0.8557	8
9. กลับบ้านด้วยความประปรี้กระเปร่า สดชื่น	3.7506	0.9710	9
10. เต็มใจไปโรงเรียนโดยไม่ว่าเหนื่อยและวิตกกังวล	3.7403	1.0257	10

ตาราง 4 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	\bar{X}	S	อันดับ ความสำคัญ
11. มีระเบียบวินัยและมารยาทดีขั้น	3.7274	0.8304	11
12. มีความรักโรงเรียนและครู	3.7247	0.8304	12
13. สามารถช่วยเหลือตนเองได้สมวัย	3.7013	0.8700	13
14. มีความก้าวหน้าในเรื่องความรู้รอบตัว	3.6675	0.7897	14
15. มีความอดสาพากเพียรในการเรียนหรือการทำงาน	3.5948	0.8304	15
เฉลี่ยรวม	3.7913	0.8461	

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4 พบว่าผู้ปกครองพึงพอใจในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อความสามารถในการอ่านหนังสือง่าย ๆ ได้ ส่วนที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่อยู่ในระดับมากอันดับแรกได้แก่การมีความสามารถในการสังเกตใช้ปฏิภาณและไหวพริบ ความสามารถรู้จักและเข้าใจความหมายของตัวเลข และจำนวนอย่างแม่นยำ มีความก้าวหน้าในการใช้ประโยคและคำพูดใหม่ ๆ สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจน และสามารถอ่านอักษร หรือคำภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้

นอกจากนี้ผู้ปกครองก็ยังมีข้อเสนอแนะ เพื่อให้โรงเรียนปรับปรุง และ เพื่อให้โรงเรียน
อนุบาลนำไปปฏิบัติ โดยต่อท้ายในแบบสอบถามตามตอนที่ 1 ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนปฏิบัติ หรือปรับปรุง
เปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา ภายในโรงเรียน หลังจากที่บุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนแล้ว

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ความสำคัญ
1. โรงเรียนควรสอนวิชาการแก่เด็กแต่ไม่ควรเร่งเด็ก เกินไป เพราะจะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย และ ไม่อยากไปโรงเรียน	11	34.37	1
2. โรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กนักเรียนทุกคน ได้มีโอกาส เข้าร่วมกิจกรรมทั้งทางด้านกีฬา ศิลป ดนตรี และอื่น ๆ ตามความสามารถของแต่ละคน โดยเปิดโอกาสให้เด็ก นักเรียนทุกคนได้แสดงออก เท่าเทียมกัน	8	25	2
3. โรงเรียนควรรักษาบริการแนะแนวการศึกษาต่อ ใน ระดับประถมศึกษาให้แก่ผู้ปกครอง	6	18.75	3
4. ควรมีห้องพยาบาลและจัดให้มีพยาบาลประจำ เพื่อดูแล เด็กยามเจ็บป่วยในโรงเรียน	3	9.37	4
5. โรงเรียนควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้สึกผูกพัน และรักโรงเรียน	2	6.25	5

(ตาราง 5 ต่อ)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ความสำคัญ
6. ครูควรแสดงกิจกรรมารายาทที่ดี ให้การต้อนรับ ผู้ปกครองทุกคนโดยเท่าเทียมกัน	1	3.13	6
7. โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป	1	3.13	6
8. โรงเรียนควรมีห้องสมุดและมีหนังสือนิทานและรูปภาพ ให้เด็กได้อ่านในยามว่าง	1	3.13	6
เฉลี่ยรวม	33	100	

จากตาราง 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนปฏิบัติหรือปรับปรุงการจัดการศึกษาในโรงเรียน หลังจากบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนแล้วนั้น ผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนควรสอนเนื้อหาวิชาการแก่นักเรียนแต่ไม่ควรเร่งนักเรียนมากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กเบื่อและไม่อยากไปโรงเรียน โรงเรียนควรเน้นกิจกรรมทั้งทางด้านกีฬา ศิลปดนตรี เพื่อให้เด็กทุกคนแสดงความออกตามความสามารถของตนเองทั้งเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีและเพิ่มพละนาามัยด้วย นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังได้เสนอให้โรงเรียนจัดบริการแนะแนวสำหรับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการเลือกสถานศึกษาในระดับประถมและมัธยมให้เด็ก โรงเรียนควรจัดให้มีห้องพยาบาลที่เหมาะสม มีพยาบาลอยู่ประจำเพื่อดูแลนักเรียนยามเจ็บป่วย นอกจากนี้เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่และความสำคัญน้อย

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาเหตุผลของผู้ปกครอง ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษา โดยเน้นวิชาการ และความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งเน้นวิชาการ และความพึงพอใจของผู้ปกครอง ในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษา โดยเน้นวิชาการ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 451 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ความคิดเห็นของผู้ปกครองถึงเหตุผลของการเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลาน และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เหตุผลในการเลือกโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งวิชาการนั้น ผู้ปกครองพิจารณาการสอนของครูซึ่งเน้นความพร้อมให้เด็กเข้าโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดี เป็นเหตุผลอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ความเอาใจใส่ดูแลของครู ความสวยงามมั่นคงของอาคารเรียน สภาพแวดล้อมดีโรงเรียนมีชื่อเสียง บริเวณร่มรื่นสวยงาม ใกล้ที่ทำงานผู้ปกครอง มีเครื่องอำนวยความสะดวกมีแพทย์หรือพยาบาลประจำ มีบริการรถรับส่ง เป็นโรงเรียนที่คุ้นเคย เนื่องจากลูกหลานเคยเรียนมาก่อนแล้ว ค่าเล่าเรียนเหมาะสม ได้รับการแนะนำจากคนอื่น มีความศรัทธาในเจ้าของหรือผู้บริหาร ความสะดวกในการรับส่งด้วยตนเอง อยู่ใกล้บ้าน และมีของเล่นมากตามลำดับ

2. เมื่อส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนในโรงเรียน เหล่านี้แล้ว ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการเรียนการสอนมาก โดยเฉพาะด้านการเตรียมความพร้อมทางการอ่าน เขียน และเลข เพื่อสอบเข้าโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดี ผู้ปกครองมีความพอใจมากที่สุดและที่มีความพอใจมากได้แก่ โรงเรียนเน้นการทำแบบฝึกหัด การให้เขียน อ่าน คิดเขียน และสะกดคำภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้ มีการทำการบ้านทุกวัน และอภัยยาศัยอันดีงามของคณะครูและผู้บริหารที่พร้อมจะรับคำติชม เป็นต้น ที่เป็นความพอใจในระดับปานกลางและเป็นอันดับท้าย ๆ ได้แก่ การให้การบ้านและท่องจำในระหว่างปิดภาคเรียน โรงเรียนส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านและเข้าห้องสมุด การลงโทษนักเรียนที่รังแกเพื่อน กิจกรรมอ่านนิทานและพูดหน้าชั้น รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดในระดับ ประถมศึกษา

3. เมื่อพิจารณาพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กแต่ละด้าน หลังจากเข้าโรงเรียนประเภทนี้แล้ว ผู้ปกครองมีความพึงพอใจกับพัฒนาการทางด้านสติปัญญามาก เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางสังคมตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่าพฤติกรรมที่พอใจมากที่สุด ได้แก่ความสามารถในการอ่านหนังสือง่าย ๆ ได้ ส่วนการมีความสามารถในการสังเกตใช้ปฏิภาณและไหวพริบ ความสามารถที่จะจำและเข้าใจความหมายของตัวเลขและจำนวนอย่างแม่นยำ ความก้าวหน้าในการใช้ประโยคและคำพูดใหม่ ๆ ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจน และสามารถอ่านอักษรหรือคำภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้ ผู้ปกครองมีความพอใจอยู่ในระดับมาก

4. ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะที่ต้องการให้โรงเรียนปฏิบัติ หรือปรับปรุงการจัดการศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนควรสอนเนื้อหาวิชาการแก่นักเรียนโดยพิจารณาความสามารถในการรับรู้ของนักเรียน โรงเรียนไม่ควรเร่งนักเรียนมากเกินไป จนทำให้เด็กเบื่อและไม่อยากไปโรงเรียน โรงเรียนควรเน้นกิจกรรมทั้งทางด้านกีฬา ศิลป ดนตรี เพื่อให้เด็กทุกคนแสดงออกตามความสามารถของตนเอง เพื่อเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีและเพิ่มพูนความมั่นคงจนการจัดบริการด้านแนะแนวแก่ผู้ปกครอง เพื่อพิจารณาตัดสินใจ เลือกสถานศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาให้แก่เด็ก โรงเรียนควรจัดให้มีห้องพยาบาลที่เหมาะสม มีพยาบาลอยู่ประจำเพื่อดูแลนักเรียนยามเจ็บป่วย เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

1. โรงเรียนอนุบาลมุ่งวิชาการนั้น เป็นที่นิยมของผู้ปกครองที่ประสงค์จะส่งบุตรหลานเข้ารับการเตรียมตัว เพื่อสอบ เข้าเรียนในโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดี ผู้ปกครองจึงถือ เป็น เหตุผลสำคัญที่สุดในการเลือกโรงเรียนประเภทนี้ ส่วนการพิจารณาเหตุผลทางการดูแลเอาใจใส่ของครู สภาพแวดล้อมของอาคารเรียน และการจัดบริการอ่านยวความสะดวก เป็น เหตุผลประกอบที่มีความสำคัญรองลงมา
2. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจการดำเนินการของโรงเรียน ในเรื่องการสอน เพื่อเตรียมความพร้อม เพื่อ เข้าโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดีมากที่สุด ดังนั้นจึงมีความพอใจในการฝึกฝนให้อ่าน เขียน ทำแบบฝึกหัดและ เรียนภาษาต่างประเทศขึ้น เริ่มต้น มากกว่าการจัดกิจกรรมเล่นิทาน การฝึกพูดหน้าชั้น หรือ เรื่องวินัยในห้องเรียน
3. ผู้ปกครอง เห็นว่าโรงเรียนอนุบาลมุ่งวิชาการได้ช่วยพัฒนาพฤติกรรมและพัฒนาการทุกด้านของ เด็ก เป็นที่น่ายพอใจมากที่สุดโดยมีความพอใจกับพัฒนาการทางสติปัญญา มาก เป็นอันดับหนึ่งรองลงมา เป็นพัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางสังคม ตามลำดับ
4. แม้ว่าจะมีความพึงพอใจในการปลูกฝังความพร้อมทางการเรียนให้แก่เด็ก แต่ผู้ปกครองก็ยังมีส่วน ข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนทุกประการ โดยเฉพาะการสอนเนื้อหาวิชาการควรพิจารณาความพร้อมที่เด็กสามารถรับได้ ไม่ประสงค์ที่จะให้เร่งรัดจนส่งผลกระทบต่อเด็ก ทำให้ เบื่อหน่ายโรงเรียนและยัง เสนอให้ส่งเสริมกิจกรรม ศิลป ดนตรี กีฬา ตามความเหมาะสมกับวัยและความถนัดอีกด้วย

การอภิปรายผล

1 เหตุผลในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่ที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนประเภทนี้ ด้วยเหตุผลที่ว่าพึงพอใจในการสอนวิชาการ เพื่อเตรียมเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมาตรฐานนั้น น่าจะอภิปรายได้ว่า

1.1 ผู้ปกครองส่วนหนึ่งมีศรัทธาต่อโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดี ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1.1 ผู้ปกครองเคยเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนมาก่อน เมื่อมีบุตร ธิดา ก็มีความต้องการที่จะให้บุตรธิดา หรือเด็กในปกครองของตน ได้ศึกษาในสถาบันที่ตนเคยศึกษามา

1.1.2 ความมีชื่อเสียงของโรงเรียนที่มาแต่ช้านาน และได้พบเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประเภทนี้ประสบความสำเร็จทั้งสิ้น ซึ่งจากการวิจัยของ พรสิริ อิงคชัยโชติ (พรสิริ อิงคชัยโชติ 2527:118) พบว่าผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดี มีความเชื่อว่าโรงเรียนประเภทนี้มีประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและกล่าวขวัญถึงโดยทั่วไป และโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดี นอกจากจะมีความมั่นคงทางการเงินแล้ว ยังมีปัญหาในด้านอื่น ๆ น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนเอกชนมาตรฐานอื่น ๆ ทั้งนี้ได้มีข้อพิสูจน์ เป็นที่ประจักษ์แก่สังคมว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถประกอบอาชีพได้จนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักในวงการธุรกิจและราชการ มีกิจกรรมทางสังคมที่ช่วยประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของโรงเรียนอยู่เสมอ มีสมาคมศิษย์เก่าหรือสมาคมครูและปกครองนักเรียนที่เข้มแข็ง และมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนและการศึกษาของกุลบุตรกุลธิดาโดยทั่วถึงกัน

1.1.3 ผู้ปกครองคำนึงถึงความสำคัญของความ เข้มทางวิชาการซึ่งให้ผลระยะยาวไปจนถึงการสอบ เข้าชั้นอุดมศึกษา โรงเรียนประเภทนี้มักจะมีแนวการสอนที่มุ่งกวาดขันในด้านวิชาการมากความสำคัญข้อนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพบูลย์ จันทยศ (ไพบูลย์ จันทยศ 2526 : 53) ที่ได้กล่าวว่าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดีจัดการเรียนการสอนเน้นให้เด็กเก่งวิชาการ มุ่งให้เด็กสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้มากจึงเป็นที่พอใจของผู้ปกครอง ซึ่งตรงกับกับผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524:1-4) ได้พบว่า ผลการสอบในชั้นตัวประโยคทั้งประถมศึกษา และมีธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน มีจำนวนผู้สอบได้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 97 ของจำนวนนักเรียน เพราะหลายโรงเรียนเน้นวิชาการอย่างเข้ม โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ ทำให้มีอนาคตไกลเป็นที่นิยมทั่วไป

1.1.4 โรงเรียนประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนศาสนา มีการควบคุมความประพฤติ เข้มงวด มุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม และวิชาการ เด็กที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนประเภทนี้จึงมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม เนื่องจากการอบรมของคณะภราดา และคณะภคินีซึ่งดูแลอย่างใกล้ชิด โรงเรียนจะมีคตพจน์ให้นักเรียนยึดถือ เป็นหลักปฏิบัติตลอดเวลา อรุณญา รุกขมธุร์ (อรุณญา รุกขมธุร์ 2526:123) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมและได้กล่าวถึงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกพบว่า โรงเรียนมักจะจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรม เพราะปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดคุณธรรมของคนในสังคม และเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนักเรียนมีความรู้แต่ไม่มีคุณธรรม อาจจะเป็น เพราะระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นที่จะให้ความรู้แต่ไม่ได้ปลูกฝังจริยธรรมควบคู่กันไปด้วย และหลักสูตรใหม่ เน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็ก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่โรงเรียนควรปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เยาวชนควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางด้านวิชาการ ด้วยหลักสูตรอันได้แก่ สัจจะ เมตตา และสามัคคี ซึ่งจะช่วยให้เด็กที่ได้รับการอบรมมีการพัฒนาชีวิตตนเองและสังคมที่ดีในอนาคต เมื่อเติบโตขึ้น

1.1.5 หลักสูตรของโรงเรียนประเภทนี้มักจะมีตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมปีที่ 6 ทำให้เกิดความสะดวกแก่ตัวนักเรียนและผู้ปกครอง ที่ไม่ต้องมีปัญหากับการหาโรงเรียน เพื่อศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาเหมือนโรงเรียนของรัฐทั่วไป ทำให้ไม่สะดวกเหมือนโรงเรียนที่เปิดสอนจนครบประโยคมัธยมศึกษาปริญญาตรี

นอกจากนี้แล้วโรงเรียนประเภทนี้ส่วนใหญ่มักจะสอนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กทำให้เกิดข้อได้เปรียบทางภาษาอยู่เมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น ๆ ซึ่งทำให้เป็นที่พอใจของผู้ปกครองมากที่สุดของเด็กของคนรู้ภาษาต่างประเทศตั้งแต่เล็ก จากสาเหตุดังกล่าวผู้ปกครองจึงตั้งกฏหมายให้เด็กของตนเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนประเภทนี้มาก ประกอบกับทางโรงเรียนมีที่เรียนจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการสอบคัดเลือก เด็กที่มีความพร้อมทางวิชาการมากกว่า โดยการจัดให้มีการสอบคัดเลือก เป็นวิชาต่าง ๆ อันได้แก่ เลข ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เซวน์ มีการให้สอบเขียนศัพท์ยาก ๆ เช่น ประารณนา โทรทัศน์ ฯลฯ เป็นต้น มีการให้เขียนภาษาอังกฤษตามภาพ มีการสอบคิดเลขบวก ลบถึง 4 หลัก บางแห่งตัวเลขมีการทดหรือให้เติมในช่องว่าง กันเกินความสามารถของเด็กในวัยอนุบาล เพราะฉะนั้นเด็กที่เข้าโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษา เพื่อการเตรียมความพร้อมทางการเรียนอย่างเดี่ยว โดยไม่ได้เรียน อ่าน คัด เขียน ภาษาและเลขย่อมไม่สามารถผ่านการสอบได้ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่โรงเรียนอนุบาลหลายแห่งจัดสำรวจความต้องการของผู้ปกครอง และจัดชั้นเรียนมุ่งไปในทิศทางที่แก้ข้อถกการเข้าเรียนต่อของเด็ด้วย

1.2 ผู้ปกครองอาจจะมีความเชื่อว่า เด็กวัยนี้มีความพร้อมที่จะเรียนหรือรับได้ และการเรียนภาษานั้นยิ่งเร็วก็ยิ่งดี ย่อมจะได้เปรียบมากกว่าเด็กคนอื่น ๆ สำหรับเด็กแล้ว ภาษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการนำเด็กเข้าสู่โลกใหม่ และเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาขึ้นไป นักจิตวิทยาส่วนมากจะจัดภาษาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการทางสติปัญญา โดยมีพัฒนาเป็นลำดับขั้น เช่นเดียวกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ เช่น การฟัง พูด อ่าน เขียน น้อมฤติ จงพยุหะ และคนอื่น ๆ (น้อมฤติ จงพยุหะ และคนอื่น ๆ 2518:133) ซึ่งให้เห็นว่าเด็กในวัยอนุบาล มีความสนใจอย่างยิ่งในเรื่องภาษาเด็กใช้คำศัพท์มากขึ้นใช้ประโยคยาวขึ้นพูดได้คล่องมีความเข้าใจ ศัพท์ เริ่มใช้คำจำพวกนามธรรม การอ่านและสะกดหนังสือจะดีขึ้นเรื่อยๆ เพราะเด็กเริ่มจะมี วุฒิภาวะ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อเด็กอ่านออกเขียนได้แล้ว เด็กจะช่วยตนเองได้ในการอ่านหนังสือ นิทาน เป็นงานอดิเรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันวิวัฒนาการการพิมพ์ก้าวหน้าขึ้นมาก หนังสือ นิทานประเภทภาพจึงมีมากมายน่าอ่าน พ่อแม่อาจเปิดโอกาสให้เด็กไปร้านขายหนังสือด้วย และ ให้เลือกหนังสือสำหรับเด็กด้วยตนเอง, ก็จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กสนใจการอ่านมากขึ้น และมี พัฒนาการทางภาษาสูงขึ้น ตลอดจนเป็นการเปิดประตูสู่โลกกว้างได้ง่าย นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีความเชื่อว่าการฝึกเด็กให้เป็นคนรักเรียน รับผิดชอบการเรียนตั้งแต่เด็กอาจจะถ่วงวัย ประโยชน์ให้เด็กในกาลข้างหน้า

2. เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ปกครองพิจารณาในการคัดเลือกโรงเรียนอนุบาลคือ ความเอาใจใส่ของคณะครูและผู้บริหารที่มีต่อเด็ก ที่เป็นเช่นนี้ก็อาจเนื่องมาจากว่า เด็กอนุบาล เป็นวัยที่อ่อนบาง กำลังมีพัฒนาการทุกด้านอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เป็นระยะที่เด็กมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด การช่วยตนเองก็ยังไม่สามารถทำได้มาก เด็กหลายคนยังร้องไห้งอแงในระยะแรก เมื่อเริ่มมาเข้าโรงเรียน เพราะฉะนั้นเด็กจึงต้องการ ความเอาใจใส่ เมตตาปราณีของครูอย่างยิ่ง ครูจะต้องให้ความเป็นเพื่อนกับเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ มากสำหรับครูอนุบาล ครูจะต้องปฏิบัติตนให้เหมือนกับว่าตนเองอยู่ในครอบครัวเดียวกับเด็ก ให้ เด็กเกิดความไว้วางใจว่าครูเป็นพวกเดียวกับเขา เล่าเรื่องต่างๆของตนให้ครูฟัง รักและอยาก จะมาโรงเรียนอยู่เสมอ ซึ่งการแสดงความรักเอื้อเฟื้อนั้น ครูอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น การ ทักทาย การสนทนาถึงกิจวัตรประจำวันของเด็ก การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กซึ่งผล การวิจัยนี้สอดคล้องกับ วันดี วุฒิโชค (วันดี วุฒิโชค 2522:75) ที่พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นว่า ครูอนุบาลควรจะมี ความเอาใจใส่เด็กโดยเท่าเทียมกัน ถ้าจำเป็น เช่น เด็กมีปัญหาไม่ยอมมา โรงเรียน ร้องไห้ ครูจำเป็นต้องดูแลเอาใจใส่เด็กคนนั้นเป็นพิเศษ และจำเป็นต้องชี้แจงให้เด็ก

คนอื่น ๆ ทราบดี เพื่อป้องกันกาเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู และต่อเพื่อนคนอื่น ๆ ควรรักและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก ไม่ขู่และบังคับเด็ก ควรชี้แจงเหตุผลให้เด็กเข้าใจ รู้จักปรับปรุงตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ครูอนุบาล เป็นบุคคลที่เป็นแม่แบบที่เด็กลอกเลียนแบบได้ ถ้าครูพูดจาสุภาพเรียบร้อย มีเมตตา เด็กก็จะยึดถือและปฏิบัติตาม และผู้ปกครองรับทราบการดูแลเอาใจใส่ และประสบการณ์ภายในห้องเรียนจากการบอกเล่าของเด็กและผู้ปกครองคนอื่น ๆ ก็ย่อมเป็นที่พอใจของผู้ปกครอง จึงเห็นเหตุผลในการเลือกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญ

3. ผู้ปกครองพิจารณาเหตุผลที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และบริการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาคารและสภาพแวดล้อมโรงเรียนอนุบาลโดยทั่วไปนั้น จะต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองจากคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ เพราะฉะนั้นในแง่ของความมั่นคงและเหมาะสมจึงไม่ใช่ว่าปัญหาของผู้ปกครองมากนัก คงมีแต่ความสวยงาม น่าเรียนและร่มรื่น อบอุ่น ซึ่งเห็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ปกครองจะพึงพิจารณา โดยหลักการแล้ว อาคารเรียนระดับอนุบาลจะต้องมีบรรยากาศเหมือนบ้าน ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีสะอาด สวยงาม การจัดอบอุ่น วิจิตร วรุตทางกูร (วิจิตร วรุตทางกูร 2524 : 45) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดอาคารคือ สุขลักษณะ ความปลอดภัย ความสดชื่น ความสุขสบายและความอบอุ่น บรรยากาศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และความรักใคร่สามัคคีกัน และวิถีทางในการดำเนินชีวิตของเด็ก ดังนั้นอาคารเรียนและห้องเรียนสำหรับเด็กวัยนี้ จึงไม่ควรเป็นโลกหนึ่งต่างหากจากชีวิตประจำวันของนักเรียน และควรมีบรรยากาศอบอุ่นของความเป็นบ้านหรือครอบครัวอยู่ข้าง เพื่อช่วยในการปรับตัวและเสริมสร้างสุขภาพจิตและประสบการณ์ของเด็ก นอกจากนี้โรงเรียนควรจะอยู่ในที่เด็กสามารถเดินทางไปโรงเรียนได้โดยสะดวก ผู้ปกครองรับส่งสะดวก ทำให้เด็กได้มีเวลาพักผ่อนมากขึ้น เพราะไม่เสียเวลากับการเดินทาง

ส่วนบริการด้านอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น มีแพทย์หรือพยาบาลประจำ การบริการรถรับส่ง มีของเล่นมาก เป็นความสำคัญอันดับท้าย ๆ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่จัดบริการรับส่ง หรือมีตอมารถจักรยานรับส่งเองอยู่แล้ว โรงเรียนทั่วไปจะต้องมีของเล่นมากเป็นธรรมดา เพราะเด็กเป็นวัยที่เรียนรู้จากการเล่น ผู้ปกครองหลายคนอาจจะซื้อหาให้เด็กบ้างแล้ว จึงไม่เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น

ตอนที่ 2 ในส่วนที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน มีประเด็นที่น่าจะนำมาอภิปราย คือ

1. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดกับการเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดี และพึงพอใจของผู้ปกครองจึงสอดคล้องกับเหตุผลในการเลือกโรงเรียนประเภทนี้ของผู้ปกครองให้กับเด็กซึ่งได้อภิปรายไว้ข้างต้นแล้ว วาสี ประุงสิงห์ (วาสี ประุงสิงห์ 2524 : 152) ได้ทำการวิจัยและพบว่า ผู้ปกครองจำนวนมากที่สุดเลือกนโยบายของโรงเรียนอนุบาลที่คำนึงถึงการเน้นกิจกรรมและด้านเนื้อหาวิชาการ เช่น อ่านเขียนและคิดเลขเป็นลำดับที่ 1 โดยให้เหตุผลไว้ว่า เพื่อเด็กจะได้ฉลาดปราดเปรื่อง เป็นคนเก่งสามารถที่จะสอบเข้าที่อื่นได้ และเรียนสำเร็จตามความตั้งใจของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานการศึกษาของเด็ก เพื่อฝึกสมอง ฯลฯ โรงเรียนหลายแห่งจึงสอนแบบเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ขณะเดียวกันก็สอนหนังสือ และสอนเลขปนไปด้วย เพื่อตอบสนองความต้องการการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่เน้นวิชาการได้

ส่วนการฝึกฝนให้อ่าน เขียน ทำแบบฝึกหัดนั้น เป็นสิ่งที่พึงพอใจมากที่สุดสำหรับผู้ปกครอง ทั้งนี้ก็เพราะว่าผู้ปกครองมีความคิดว่าการเรียนรู้ทั้งหลายนั้น หากไม่หมั่นฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา ก็จะทำให้ขาดความชำนาญ การให้แบบฝึกหัดเพื่อให้อ่าน เขียน เขียนอยู่เป็นประจำย่อมทำให้เกิดทักษะ และเป็นวัยที่เด็กเรียนอ่าน เขียนได้แล้ว ตามทฤษฎีของมรูเนอร์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524:27-29 อ้างอิงมาจาก Bruner.n.d.) ได้ศึกษาว่าเด็กก่อนวัยเรียนนี้จะ เป็นวัยที่สามารถเรียนรู้และจำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีส่วนคล้ายคลึงกับทฤษฎีของเพียเจต์ ที่เชื่อว่า เด็กในวัย 2-6 ปี เป็นวัยที่เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้นจากการฝึกฝนและการจำ ซึ่งยังไม่สามารถคิดหาเหตุผลหรือยกเหตุผลมาอ้างอิงได้ ดังนั้นการฝึกอ่าน เขียน เป็นประจำก็ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการจำ และยังเป็นการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย และสติปัญญาด้วย

การเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เด็กนั้น นับว่าเป็นความนิยมของผู้ปกครองและความภาคภูมิใจหากเด็กของตนนั้นสามารถรู้จักภาษาอังกฤษตั้งแต่เล็ก ๆ ประกอบกับความเชื่อที่ว่า เด็กวัยนี้สามารถเรียนภาษาต่างประเทศได้ดี บัมพาส (อัญชลี แจ่มเจริญ และคนอื่น ๆ 2526:49 อ้างอิงมาจาก Bumpass.n.d.) ยืนยันว่าเด็กมีความสามารถในการฟังเสียงต่าง ๆ และมีความสามารถในการจำเป็นพิเศษ นอกจากนี้เด็กยังไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแสดงออก อีกทั้งยังไม่รู้ภาษาตนเองมากจน เป็นอุปสรรคในการเรียนภาษาอื่น เหมือนอย่างที่ปรากฏแก่ผู้ที่มีอายุมากกว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าว

มานี้ เด็กจึงสามารถเรียนภาษาได้ดี ส่วนไวร์เคอร์ เพนเฟลด์ ผู้เชี่ยวชาญระบบประสาทชาวคานาดา ได้ศึกษาถึงทฤษฎีเกี่ยวกับความถนัดตามธรรมชาติในการเรียนภาษา พบว่าเด็กสามารถเป็นพิเศษในการเรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 10 ปี และต่อไปจนอายุ 14 ปี ในระหว่างอายุ 8-10 ปี นั้น เป็นระยะเวลาที่สมองยึดหยุ่นได้มากที่สุด และมีความสามารถพิเศษเกี่ยวกับการพูด สำหรับนักการศึกษาไทยก็เห็นว่า (ยุพศิริ (นามแฝง) 2520:4) เด็กควรเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่อายุน้อย ทำให้เด็กคุ้นเคยกับภาษานั้นมากขึ้น ทำให้มีโอกาสค้นคว้าศึกษาหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่ต้องการให้เด็กของตนเรียนภาษาอังกฤษในชั้นอนุบาล

เมื่อทางโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งเน้นด้านวิชาการจัดวิธีการเรียนการสอนได้ตามความประสงค์ของผู้ปกครอง ก็ทั้งผู้ปกครองสามารถเห็นความก้าวหน้าทางวิชาการของเด็กอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้ปกครองมีความยินดี ตลอดจนมีความมั่นใจมากขึ้น ๆ จึงมีความพอใจกับการเรียนการสอนที่เน้นวิชาการอย่างมาก

2. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อการให้การบ้าน หรือการท่องจำระหว่างปิดภาคเรียน การส่งเสริมให้อ่านและเข้าห้องสมุด การลงโทษนักเรียนที่ทำผิดหรือรังแกเพื่อน การเล่านิทานหรือฝึกพูดหน้าชั้นเรียน รวมทั้งการให้คำแนะนำฝึกหัดในระดับประถมศึกษามาให้เรียน ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้จะเห็นได้ชัดว่า แม้ผู้ปกครองจะพอใจการสอนวิชาการ แต่ก็ยอมรับว่าเด็กยังเล็กอยู่และควรได้รับการพักผ่อนทางร่างกายและสมองอย่างเต็มที่ในช่วงปิดภาคเรียน การให้ภาระแก่เด็กในการทำการบ้านจำนวนมาก การท่องจำต่าง ๆ ทำให้เด็กเหน็ดเหนื่อยและกังวลต่อภาระที่จะต้องทำ และอาจผูกพันเป็นภาระแก่ผู้ปกครองในการช่วยเหลือ ุงใจ หรือดักเตือนอีกด้วย ทั้งอาจจะทำให้เด็กเบื่อหน่ายไม่อยากจะไปโรงเรียนด้วยก็ได้ ส่วนการส่งเสริมให้เด็กวัย 3-5 ขวบ รักการอ่าน เข้าห้องสมุดนั้น ผู้ปกครองอาจเห็นว่าเป็นเรื่องไม่จำเป็น ผู้ปกครองอาจจัดหาให้เด็กเป็นส่วนตัวที่บ้านอยู่แล้ว ก็ทั้งโรงเรียนอนุบาลหลายแห่งก็ได้จัดห้องสมุดไว้เพื่อบริการเด็ก ๆ แต่จะให้ครูหยิบยืมมาอ่านและให้เล่าให้นักเรียนฟังเท่านั้น

ผู้ปกครองแสดงความพอใจต่อการทำโทษนักเรียนที่ทำผิด หรือรังแกเพื่อนในชั้นในระดับปานกลางและน้อยกว่าด้านอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมในเด็ก โดยวิธีที่มีนวลและมีเหตุผลมากกว่าการลงโทษด้วยวิธีต่าง ๆ ซึ่งตรงกับการศึกษาของ ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ (ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ 2528:32) ที่พบว่า พ่อแม่ที่ใช้วิธีลงโทษลูกอย่างละมุนละไม เช่น ใช้การตักเตือน จะทำให้ลูกมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่าพ่อแม่ที่ใช้วิธีการลงโทษลูกอย่างรุนแรง การใช้วิธีการตักเตือน อธิบายเหตุผลให้เด็กเข้าใจ เด็กจะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องได้ดีกว่า ครูและพี่เลี้ยงจึงน่าจะต้องดูแลอย่างใกล้ชิดและแก้ไขพฤติกรรมโดยวิธีการนุ่มนวลสมเหตุสมผลมากกว่าการลงโทษ

ตอนที่ 3 ในส่วนที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้านของเด็ก ผลปรากฏว่าผู้ปกครองพึงพอใจในพัฒนาการทุกด้านอย่างมาก โดยเฉพาะด้านสติปัญญามาเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ที่เป็นเช่นนี้น่าจะนำมาอภิปรายได้ว่า

1. พัฒนาการด้านสติปัญญาและร่างกาย วัยเด็ก 3-5 ขวบ เป็นวัยที่สมองและร่างกายกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วมาก เป็นวัยที่เรียนรู้ได้เร็ว และกระหายใคร่รู้ และมีความจำเป็นเลิศ เมื่อเด็กจากบ้านมาสู่โรงเรียนได้พบเพื่อนมากมาย เด็กได้เรียนรู้จากเพื่อนๆ ได้มาก โดยเฉพาะทางด้านภาษา อารมณ์ และสังคม หลังจากเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนที่มุ่งวิชาการแล้วเป็นเวลาอย่างน้อยเกือบ 2 ปีการศึกษา เด็กได้รับการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน เด็กสามารถจดจำอักษรไทย อังกฤษ ท้องค่างกลอนและคำศัพท์ง่าย ๆ เข้าใจความหมายของจำนวนและความรู้รอบตัวต่าง ๆ การเพิ่มการลัดโดยรวดเร็ว โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งวิชาการ จะจัดสภาพห้องเรียนที่เต็มไปด้วยข้อมูล ความรู้เพื่อให้เด็กได้ซึมซับเข้าไปได้โดยอัตโนมัติ จะเห็นได้ว่าห้องเรียนส่วนใหญ่จะมีภาพ ข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ วางไว้ หรือติดป้ายนิเทศไว้มากมาย โดยถือหลักให้เด็กเห็นจนคุ้นเคยและจดจำได้ ฉะนั้นในแต่ละวันเด็กจะได้รับสิ่งใหม่ ๆ และมักจะถ่ายทอดให้ผู้ปกครองทราบ เพราะเป็นวัยที่กำลังช่างพูดช่างคุยช่างเลียนแบบ ผู้ปกครองยังสามารถสังเกตความก้าวหน้าในการเรียนรู้จากการทำการบ้าน การทำงานที่ครูมอบหมายจึงสามารถเห็นพัฒนาการทางสติปัญญา และการเจริญเติบโตทางร่างกายชัดเจนมากกว่า จึงได้แสดงความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก ๆ

2. ส่วนพัฒนาการทางด้านอารมณ์นั้น โรงเรียนอนุบาลทั่ว ๆ ไป จะสอดแทรกการเรียน ศิลป ырร้องและดนตรี การแสดงออกในการเรียนประจำวันอยู่บ้าง แต่ไม่มากนักถ้าเทียบกับการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียน โอกาสที่จะได้รับการพัฒนาทางด้านนี้จึงมีน้อย ประกอบกับต้องอยู่ในระเบียบวินัย และข้อจำกัดต่าง ๆ พัฒนาการทางด้านอารมณ์จึงไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

3. ส่วนพัฒนาการทางด้านสังคมก็เช่นเดียวกัน เด็กอาจจะมีพัฒนาการทางด้านนี้อย่างรวดเร็วในระยะแรก ๆ จากกลุ่มพี่น้อง พ่อแม่ มาเป็นกลุ่มเพื่อนจำนวนมาก ๆ และมีครูอาจารย์เป็นผู้ควบคุมสั่งสอนอีกด้วย หลังจากนั้น เด็กจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มสังคมกลุ่มเพื่อนและกลุ่มครูได้ และหากการจัดกลุ่มนักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลง การสังคมของเด็กก็ยังมีขอบเขตจำกัดมากขึ้นประกอบกับผู้ปกครองมิได้สังเกตพฤติกรรมเด็กระหว่างอยู่ในชั้นเรียน คงรับฟังแต่คำบอกเล่าและพฤติกรรมทางบ้าน ผู้ปกครองจึงมองเห็นพัฒนาการด้านนี้ชัดเจนน้อยกว่าด้านอื่น เป็นผลให้ความพอใจน้อยกว่าพัฒนาการด้านอื่น ๆ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนปฏิบัติเพิ่มเติม
แม้ว่าผู้ปกครองจะแสดงความพึงพอใจในการปลูกฝังความพร้อมทางวิชาการของโรงเรียน ที่มุ่งวิชาการอย่างมาก แต่ผู้ปกครองก็แสดงให้เห็นชัดว่า ผู้ปกครองไม่ประสงค์ให้โรงเรียนเร่งเด็กมากเกินไปยอมก่อให้เกิดความเหนื่อยล้า และเบื่อหน่ายต่อการเรียน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนแทนที่จะเห็นการศึกษาเล่าเรียนเป็นเรื่องสนุกและน่าสนใจ จึงน่าจะเป็นผลเสียต่อเด็กมากกว่า

ผู้ปกครองยังเห็นความสำคัญของการส่งเสริมสมรรถภาพทาง ศิลป ดนตรี กีฬา ซึ่งมีคุณประโยชน์ต่อพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ และสังคมของเด็กอย่างมาก จึงได้เสนอแนะไว้ว่าควรส่งเสริม และ เปิดโอกาส ให้นักเรียนได้แสดงออกทัดเทียมกันด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสามารถนำมาพิจารณา ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนักการศึกษาและผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่เกี่ยวข้อง

1.1 โรงเรียนอนุบาลที่มุ่งสอนวิชาการ เพื่อเตรียมเด็กเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดีนั้นยัง เป็นความจำเป็น เพราะ เป็นความนิยม และ เป็นความต้องการของผู้ปกครองอย่างมาก ตราบใดที่โรงเรียน เอกชนมาตรฐานดียังคงใช้ระ เบบวิธีคัดเลือกและวิธีสอนมุ่งความ เข้มทางวิชาการอยู่ การกำหนดนโยบายการอนุบาล การกำหนดหลักสูตรอนุบาลศึกษาหรือการควบคุมโรงเรียนอนุบาลประเภทนี้ควรวิเคราะห์ความต้องการของสังคม ระบบการจัดการประถมศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานดี และประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประเภทนี้ควบคู่กันไป ด้วย ผลการวิจัยนี้ยืนยันว่า การดำเนินการเรียนการสอน เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองอย่างมาก โรงเรียนประเภทนี้จึงควรดำรงคงอยู่ได้ โดยปราศจากอคติและการควบคุมยับยั้งใด ๆ

1.2 การนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลประเภทนี้ ควรมุ่งประเด็นในด้านการจัด เนื้อหาหลักวิชาให้เหมาะกับวัย การปลูกฝังให้ครูเอาใจใส่ดูแล เด็กอย่างใกล้ชิด การ จัดสภาพอาคารเรียน และห้องเรียนให้มั่นคง สวยงาม ร่มรื่นน่าอยู่น่าเรียน มีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เพราะสิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองเด็กใช้พิจารณาในการเลือกโรงเรียนให้แก่เด็ก สำหรับโรงเรียนที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ควรจะต้องพิจารณา ทำเลที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีบริเวณร่มรื่นสวยงาม อยู่ใกล้ชุมชน หมู่บ้านหรือที่ทำงานของคนในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ส่วนหนึ่งที่ผู้ปกครองพิจารณา ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดและความ เจริญรุ่งเรืองของกิจการโรงเรียน

1.3 ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ต้องการส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน แสวงหาความรู้ในท้องสมุด การลงโทษนักเรียนที่ทำผิดหรือรังแกเพื่อน และการจัดกิจกรรมเล่นิทาน หรือพูดหน้าชั้น รวมทั้งการนำแบบฝึกหัดในชั้นประถมศึกษามาให้ให้นักเรียนทดลองทำจะนั้น ศึกษานิเทศก์ฝ่ายอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงควรพิจารณาและให้การนิเทศ ในประเด็นเหล่านี้ให้มากเป็นพิเศษ เพื่อให้โรงเรียนอนุบาลประเภทนี้สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน

2.1 เพื่อให้โรงเรียนสามารถอยู่รอดได้อย่างมั่นคง และเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ผู้บริหารจะต้องดูแลการสอนของครูให้ดี ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่ได้สาระเพียงพอที่เด็กจะสามารถสอบคัดเลือก เข้าศึกษาต่อในโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดี ทั้งนี้ต้องพิจารณาความแตกต่างและความพร้อมของเด็กด้วย ไม่ควรที่จะเร่งเด็กมากเกินไป เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่พัฒนาการทางสติปัญญา บุคลิกภาพ และทัศนคติต่อการเรียนของเด็กด้วย

2.2 ผู้บริหารควรกวาดรับเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ซึ่งเรื่องนี้ผู้ปกครองเห็นเป็นเหตุผลที่สำคัญในการเลือกโรงเรียนด้วย และควรส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาพฤติกรรมเด็กโดยวิธีที่มีนวลสม เหตุสมผลสมวัย ควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและ เครื่องอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ อาจลดหรืองดเว้นการนำแบบฝึกหัดขึ้นประถมมาให้ให้นักเรียนทำ เพราะผู้ปกครองมีความพอใจกับเรื่องนี้น้อยกว่าด้านอื่น ๆ

2.3 ผู้บริหารควรพิจารณาการพัฒนาพฤติกรรม และพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมของเด็กควรปลูกฝังและส่งเสริม ความถนัดทางด้าน ศิลป ดนตรี และกีฬาควบคู่กันไปด้วย โดยให้โอกาสแก่เด็กทุกคนให้เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ควรส่งเสริมการสมาคมในเด็ก ปลูกฝังมนุษยสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน เน้นการสอนเชิงบูรณาการกับวิชาในกลุ่มทักษะ ภาษา และคณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้มากยิ่งขึ้น

2.4 โรงเรียนควรจัดการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา ให้ผู้ปกครอง ได้ทราบโดยจัดข้อมูลอันประกอบด้วย รายชื่อโรงเรียนใกล้ เคียง รายชื่อโรงเรียน เอกชนมาตรฐานดีต่าง ๆ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ ช่วงระยะเวลาในการรับสมัคร แนวการสอบคัดเลือก ค่าเล่าเรียนและข้อมูลที่สำคัญอื่น ๆ แจกจ่ายให้เด็กกลับไปให้แก่ผู้ปกครอง และโรงเรียนต้องพร้อมที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือคำแนะนำซึ่ง เป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองได้

2.5 หากเป็นไปได้โรงเรียนควรจัดห้องสมุดให้เด็กสามารถเข้าไปอ่านหนังสือ ดูรูปภาพ เล่นกับหุ่นจำลอง หรือดูวิดีโอ ได้ในยามว่าง เพื่อจะได้ เป็นการส่งเสริมความรักในการศึกษาค้นคว้าพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม และความเพลิดเพลินกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการวิจัย ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาการที่เกิดขึ้นแก่เด็ก ในโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งเตรียมความพร้อมทางการเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายการจัดการอนุบาลศึกษาในประเทศไทย

2. ควรมีการติดตามผล และการวิจัย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยจำแนกเด็กเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่มาจากอนุบาลที่มุ่งเตรียมความพร้อมทางการเรียน และกลุ่มที่มาจากอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ

3. ควรศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษา โดยเน้นวิชาการที่มีต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม เพื่อที่จะให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู กรม การจัดการบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ
2526, 30 หน้า
- กิตติชาติ บุญชื่อ และคนอื่น ๆ การทดลองสอนชั้นอนุบาล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2520, 150 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน การจัดการบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ไทยวัฒนา
พานิช 2526, 262 หน้า
- _____ การจัดการบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน เอราวิถ์การพิมพ์, 2523 360 หน้า
- _____ รายงานสภาพปัจจุบันและการประเมินผล 2529, อัดสำเนา
- _____ สถิติจำนวนนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร 2529, อัดสำเนา
- คณะครุศาสตร์ ร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานสำหรับโรงเรียน
ราษฎร์ที่เปิดสอนระดับอนุบาลศึกษา พ.ศ. 2520 เอกสารประกอบการบรรยาย 2521, 65
หน้า อัดสำเนา
- คห.เศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคม พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก
ฉบับปรับปรุงแก้ไข วิบูลย์กิจการพิมพ์ 2514, 380 หน้า
- จินตนา หมุ่มผึ้ง อนุบาลศึกษา ทิพย์อักษรการพิมพ์ 2525, 107 หน้า
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล ไทยวัฒนาพานิช
2521, 181 หน้า
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา ไทยวัฒนาพานิช 2524, 130 หน้า
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ การลงโทษเด็ก เป็นการลดหรือเพิ่มปัญหา วารสารแนะแนว 19:97
กุมภาพันธ์-มีนาคม 2528
- น้อมฤดี จงพฤษะ และคนอื่น ๆ คู่มือการศึกษาวิชาพัฒนาการเด็ก ศึกษาสัมพันธ์ 2518, 234 หน้า
- บุญเยี่ยม จิตรดอน คู่มือครูเด็กวัยก่อนเกณฑ์บังคับ สามเจริญพานิช 2520, 64 หน้า
- เบญจา แสงมลิ และคนอื่น ๆ วิชาอนุบาลและเด็กเล็ก ครูสภา 2522, 178 หน้า
- ประยุทธ วัชรดิษฐ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513,
110 หน้า

- ปราณีต อัมพรสินธุ์ วิวัฒนาการของการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนในประเทศไทย เจริญผลการพิมพ์ 2523, 352 หน้า
- ทูปศรี ตันติวัฒน์ ความพร้อมในการบริการงานของโรงเรียนอนุบาลของรัฐ ปรินญาณีพนธ์กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 122 หน้า
- พรสิริ อิงคชัยโชติ แนวความคิดทางการศึกษาและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดี ในกรุงเทพมหานคร ปรินญาณีพนธ์กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 188 หน้า
- พรหมมา ภางาม ปัญหาการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนในจังหวัดปทุมธานี วิทยานิพนธ์ ปรินญาณีพนธ์กศ.ม. ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 152 หน้า
- ไพบลีย์ จันทยศ ปรัชญาหลักสูตรโรงเรียนราษฎร์ สารพัฒนาหลักสูตร 17:53 กุมภาพันธ์ 2526
- ยุพศิริ (นามแฝง) ภาษาต่างประเทศต้องห้ามสำหรับเด็ก นิสิตนักศึกษา 10:7 กันยายน 2520
- ราศรี ทองสวัสดิ์ เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2 ชมรมไทย-อิสราเอล เจริญผลการพิมพ์ 2526 131 หน้า
- ลัดดาวัลย์ หวังพานิช สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 457 หน้า อัดสำเนา
- วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 358 หน้า อัดสำเนา
- วาลี ประุงสิงห์ การศึกษารูปแบบกิจกรรมการศึกษาที่จัดในชั้นอนุบาล วิทยานิพนธ์ปรินญาณีพนธ์กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 165 หน้า
- วิจิตร วรุตบางกูร การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา ขนิษฐการพิมพ์และโฆษณา สมุทรปราการ 2524, 237 หน้า
- วิชาการ กรม แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ครูสภา 2522, 124 หน้า
- วันดี วุฒินาค คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในทัศนะของครูใหญ่ ครู และผู้ปกครอง ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปรินญาณีพนธ์กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 127 หน้า

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และคนอื่น ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2527, 81 หน้า

ศีกหาธิการ กระทรวง คู่มือเด็กวัยก่อนเกณฑ์ทั้งคีย์ สามเจริญพานิช 2520, 262 หน้า

_____ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ยูเนียนเต็ดโปรดักชั่น 2520, 36 หน้า

_____ ระเบียบว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาล เลิกชบ 2528, อัดสำเนา

ศรีเรือน แก้วกังวาล จิตวิทยาพัฒนาการ แพร์พทยา 2518, 133 หน้า

ศรีสกุล จารุจินดา พัฒนาคน พัฒนาชาติ ยูนิตีพับลิเคชั่น 2528, 61 หน้า

สามัญศึกษา กรม โครงการสอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ครูสภา 2526, 45 หน้า

สุวิ ฤกษ์ศุภมงคล ความคิดเห็นของพ่อแม่ที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาทางด้าน
การเตรียมความพร้อม วิทยานิพนธ์บัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2523, 185 หน้า

อารีย์ ตัญท์เจริญรัตน์ จิตวิทยาพัฒนาการ เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2520, 221 หน้า

อารีย์ รังสินันท์ การสังเกตและการฝึกงานเด็ก หน่วยงานนิเทศน์ กรมการฝึกหัดครู 2524,
184 หน้า อัดสำเนา

อรัญญา รุกขมธุร์ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก และสภาคริสตจักรแห่ง
ประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร 2526, 195 หน้า อัดสำเนา

เอกวิทย์ ๗ กลาง แผนการศึกษา 2520 ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาก่อนวัยเรียน บรรยายพิเศษ
๗ ศูนย์วัสดุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 1 สิงหาคม 2520 พิมพ์ดีด

อัญชลี แจ่มเจริญ และคนอื่น ๆ วิธีสอนวิชากลุ่มทักษะภาษาอังกฤษ เจริญผลการพิมพ์ 2526,
131 หน้า

Bloom, Benjamin S. Stability and Change in Human Characteristics,
New York, John Wiley & Sons inc., 1964. 237p.

Churcher, Babara. Physical Education for Teaching, London, George
Sllen & Unwin Ltd., 1972. 168p.

- Cruz Garcia, Rosalina. "Theoretical Background to a Curriculum Design for Puerto Rican Kindergarten Students" Dissertation Abstracts International (June 1986) 3593-A
- Culkin, Mabel Louise. Teaching the Youngest, New York, The Macmillan Company, 1949. 127p.
- Freud, Sigmund. An Outline of Psychoanalysis, New York, W.W Norton Co., 1949 127p.
- Fuller, Elizabeth Mechem. About the Kindergarten, Washington D.C., Harper, 1961. 145p.
- Fugua, Jaley Diane. "Teacher Management Practices and Kindergarten Children's Perception of Positive Classroom Climate" Dissertation Abstracts International (June 1986) 78-A
- Hurlock, Elizabeth Bergner. Developmental Psychology, 2ed.nd., New York, McHill Book Co., 1959. 645p.
- Lillard, Paula Polk, Montessori. A Modern Approach, New York, Schocken, 1972. 104p.
- Moore, Eleanor. Toward Better Kindergarten Association for Children Education International, Washington D.C. Harper 1965-1966. 63p.
- Peter, Robert. "A Case Study of Initial Education in Peru" Dissertation Abstracts International (June 1978) 7215-A
- Spodek, Bernard. Teaching in the Early Years, 3rd.,ed., Englewood Cliff, N.J, Prentice Hall, 1985. 291p.
- Sprinthall, Richard C. Education Psychology : A Developmental Approach, New York, Addison-Wesley Publishing Company, 1974. 462p.
- The World Book Encyclopedia J-K Vol. 11, Chicago, World Book-Childcraft International, 1980. 318p.
- WCOTP. Social and Education Aspects of Early Childhood Education, (Report of a WCOTP European Seminar, 19-24 April 1970.) 123p.
- Wills, Clarice Dechent. Living in the Kindergarten, Chicago. Folletti, 1956. 37p.

ภาคผนวก

วันที่ 2 พฤศจิกายน 2530

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
เรียน ท่านผู้ปกครองนักเรียน

ดิฉัน นางวารุณี อัสวโภคิน กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่ง เด็ก เข้าโรงเรียนอนุบาล เอกชน ที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านผู้ปกครองนักเรียน โดยจะนำไปวิเคราะห์เพื่อใช้ในการปรับปรุงการจัดการศึกษาระดับนี้

ดิฉันใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่แท้จริง โดยไม่ต้องลงชื่อ ดิฉันขอรับรองว่าการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงจะไม่เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคลของท่าน หรือตัวท่านแต่ประการใด ในทางตรงกันข้ามจะก่อให้เกิดการปรับปรุงไปสู่แนวทางที่เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาของบุตรหลานของท่านมากยิ่งขึ้น

เมื่อท่านกรอกแบบสอบถามแล้ว โปรดปิดซองและส่งคืนที่ครูประจำชั้นภายใน 7 วัน ดิฉันขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงในความร่วมมือ เป็นอย่างดียิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางวารุณี อัสวโภคิน)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาล เอกชนที่จัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นวิชาการ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามส่วนนี้ต้องการสำรวจเหตุผลในการเลือกโรงเรียนให้แก่บุตรหลานของท่าน โดยให้พิจารณาว่าลักษณะใดบ้างต่อไปนี้ที่ท่านใช้พิจารณาเพื่อตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้แก่บุตรหลานของท่าน กรุณาขีด ✓ ในช่อง ○ หน้าข้อความเหล่านั้น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน
- 2. โรงเรียนอยู่ใกล้ที่ทำงาน
- 3. ความสะดวกในการรับส่งด้วยตัวเอง
- 4. มีบริการรถรับ-ส่ง
- 5. บริเวณโรงเรียนร่มรื่นสวยงาม
- 6. อาคารเรียนสวยงามมั่นคง
- 7. ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี
- 8. ครูใหญ่หรือผู้บริหารหรือเจ้าของโรงเรียนน่านับถือหรือมีชื่อเสียง
- 9. คณะครูเอาใจใส่เด็กดี
- 10. โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไป
- 11. ครูสอนดี เน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็กเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดี
- 12. ค่าเล่าเรียนเหมาะสม
- 13. มีแพทย์หรือพยาบาลประจำ
- 14. มีบอง เล่นมาก
- 15. มีเครื่องอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้เด็กอยู่โรงเรียนด้วยความสบาย
- 16. มีคนรู้จักแนะนำชักชวน
- 17. มีลูกหลานเคยเรียนหรือกำลังเรียนอยู่

- 18. เหตุผลอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้ท่านพิจารณาว่าท่านพึงพอใจมาก
น้อยเพียงใดกับด้านการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้ปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความรู้สึกหรือความพึงพอใจ
ของท่านมากที่สุด ตามลำดับความมากน้อย เพียงข้อละ 1 คำตอบ

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	โรงเรียนมุ่งฝึกเด็กคัดเขียนให้ถูกต้องและสวยงาม					
2.	โรงเรียนสอนให้เด็กเรียน อ่าน เขียน และสะกดคำภาษาไทยง่าย ๆ					
3.	โรงเรียนให้เด็กเรียน อ่าน เขียน และสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษง่าย ๆ					
4.	โรงเรียนกำหนดให้เด็กท่องจำความรู้ต่าง ๆ					
5.	โรงเรียนนำแบบเรียนประถมศึกษาให้นักเรียนใช้เรียนและฝึกหัด					
6.	โรงเรียนเตรียมพร้อมทางการอ่าน เขียน และเลขเพื่อสอบเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดี					
7.	โรงเรียนเน้นการทำแบบฝึกหัดเพื่อสร้างความเข้าใจ					
8.	โรงเรียนจัดทดสอบนักเรียนตลอดเวลา					

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	โรงเรียนส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือและเข้าห้องสมุด					
10.	ครูผู้สอนมีความเข้มงวดกวดขันให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัย					
11.	ครูช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า หรือมีปัญหา					
12.	ครูมีการลงโทษนักเรียนที่ทำผิดหรือรังแกเพื่อน					
13.	จำนวนเด็กนักเรียนต่อครูมีความเหมาะสม					
14.	ครูจัดกิจกรรมให้เด็กอ่านนิทาน หรือพูดหน้าชั้น					
15.	โรงเรียนให้เด็กเรียนหนังสือมากกว่าการทำกิจกรรมหรือเล่น					
16.	โรงเรียนเตรียมอุปกรณ์การเรียนทุกอย่างให้พร้อม					
17.	โรงเรียนสนับสนุนให้เด็กสนใจช่างชักช่างถาม					
18.	นักเรียนแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสมกับขนาดและพื้นที่ของห้อง					
19.	โรงเรียนให้เด็กทำการบ้านทุกวัน					
20.	โรงเรียนให้การบ้านและให้ห้องจำระหว่างปิดภาค					
21.	เด็กมีเสรีภาพในการเล่นและแสดงออก					
22.	โรงเรียนแจ้งผลการเรียนและพัฒนาการนักเรียนอย่างเพียงพอเป็นระยะ ๆ					
23.	คณะกรรมการต้อนรับผู้ปกครองด้วยไมตรีจิตอันดี					
24.	คณะกรรมการพร้อมรับฟังคำติชมของผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก ให้ท่านพิจารณา

พฤติกรรม และพัฒนาการของบุตรหลานตามรายการต่อไปนี้ว่าท่านพอใจมากน้อยเพียงใด
(ถ้าพฤติกรรมใดบุตรหลานของท่านไม่ได้ทำ กรุณาเว้นว่างหรือไม่ต้องตอบข้อนั้น)

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ที่ตรงกับความรู้สึก หรือความพึงพอใจ

ของของท่านมากที่สุด ตามลำดับความมากน้อยเพียงร้อยละ 1 คำตอบ หากพฤติกรรมใด
บุตรหลานของท่านไม่ได้ทำ กรุณาเว้นว่าง หรือไม่ต้องตอบข้อนั้น

ข้อ	พฤติกรรมและพัฒนาการที่เกิดขึ้น	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	มีความสามารถในการสังเกต ใช้ปฏิภาณ และไหวพริบ					
2.	สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจน					
3.	สามารถในการอ่านหนังสือง่าย ๆ ได้					
4.	มีความก้าวหน้าในการใช้ประโยคและคำพูดใหม่ ๆ					
5.	สามารถอ่านอักษร หรือคำภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้					
6.	สามารถรู้จักและ เข้าใจความหมายของตัวเลขและจำนวนอย่างแม่นยำ					
7.	มีความอดสาหภาพ เพียรในการเรียนหรือการทำงาน					
8.	มีความรักและความรับผิดชอบในการเรียนและการบ้าน					
9.	มีความสนใจอยากอ่าน อยากรู้					

ข้อ	พฤติกรรมและพัฒนาการที่เกิดขึ้น	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.	มีระเบียบวินัยและมารยาทดีขึ้น					
11.	มีความก้าวหน้าในเรื่องความรู้รอบตัว					
12.	มีความรักโรงเรียนและครู					
13.	เต็มใจไปโรงเรียนโดยไม่เบื่อหน่ายและวิตกกังวล					
14.	กลับบ้านด้วยความกระปรี้กระเปร่าสดชื่น					
15.	สามารถช่วยเหลือตนเองได้สมวัย					

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่ง เด็ก เข้าโรงเรียนอนุบาล เอกชน ที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

วารุณี อัสวโภคิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2531

ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลที่มุ่งจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาถึงเหตุผลในการเลือกโรงเรียน ความพึงพอใจของการจัดการเรียนการสอน และความพึงพอใจในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลจำนวน 451 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองตัดสินใจส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลที่เน้นวิชาการก็ด้วยเหตุผล เพื่อเตรียมเด็กเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดีเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการเอาใจใส่ดูแลของครู สภาพแวดล้อมของอาคารเรียนและบริการอำนวยความสะดวกตามลำดับ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสอนอ่านเขียน ทำแบบฝึกหัดและการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้เด็กพร้อมที่จะเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดี เมื่อพิจารณาพัฒนาการของเด็ก ปรากฏว่าผู้ปกครองพึงพอใจพัฒนาการของเด็กทุกด้าน โดยเฉพาะพัฒนาการทางสติปัญญา รองลงมาเป็น พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม

ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงโรงเรียน และการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลประเภทนี้

PERCEPTION OF THE PARRENTS SENDING THEIR CHILDI

CADEMIC ORIENTED

PRIVATE KINDERGARTENS IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

VARUNEE ASAVABHOKIN

Presented in partial fulfillment of the requirement

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

February 1988

The objective of this research was to investigate the parents' reasons in sending their children to academic oriented kindergarten in Bangkok. Research included study of parents' satisfaction toward the school's instruction administration and its contribution toward the development of the child behavior and growth. Samples consisted of 451 parents. Tool utilized was the questionnaire developed by the researcher. Analysis of data based on the fundamental statistics.

It was found that the utmost reason of parents decided to send their children to academic oriented kindergarten was to prepare them for the entrance of high standard private schools. Secondary reasons included instructors' attribute and responsibility toward the children as well as school environment and infra structure respectively. Parents had high satisfaction with the school's instruction administration especially reading and writing as well as lesson exercises and beginning English language to enable their children to continue their education in the high standard private school. Concerning child development, it was found that parents were satisfied with their children's development in all aspects with mental growth as the first rank followed by physical, psychological and social growth respectively.

The researcher provided recommendations on means of using this study to improve school administration as well as to supervise instruction of this type of kindergarten.